

TSK ELELE VAKFI DERGİSİ

ISSN: 2148-3698 YIL: 9 SAYI: 28 MART 2022

TSK ELELE VAKFI ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ

SÖYLEŞİ
Gazi Burak Can ÜNAY

VAKIFTAN
HABERLER

TARİHTE
SARIKAMIŞ

VİZYON

Ülke savunması ve milletin bölünmez bütünlüğü için görevi başında yaralanan veya uzvunu kaybedenler başta olmak üzere Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Personeli, emeklisi, malulen emeklisi (erbaş/er gaziler dahil) ve bunların bakmakla yükümlü olduklarının rehabilitasyonu ve devamlı bakımlarını sağlamak, uygar ve çağdaş seviyede sağlıklı bir yaşam sürdürebilmelerine katkıda bulunmak, sağlık hizmetlerini daha iyiye götürmek, engelli çocuk ve yetişkinlerle ilgili çalışma ve faaliyetlerde bulunmaktır.

Kaynağını, Yüce Türk Milletinin ELELE vererek gönüllü bağışlarının oluşturduğu menkul ve gayri menkullerini en üst seviyede dikkat, gayret ve özenle en iyi şekilde değerlendirmek suretiyle modern tesisleri kurmak, yaygınlaştırmak, geliştirmek ve örnek düzeyde işletilmesi için destek sağlamaktır.

Başarıya şartlanmış bilimsel ve kültürel donanıma sahip çalışanların maksimum faydayı sağladığı, bağış yapan kişi, kurum ve kuruluşların teveccühüne layık, kamu yararına hizmet veren, sağlık ve sosyal içerikli öncü ve güvenilir bir vakıf olmaktır.

MİSYON

Amacı gerçekleştirmek üzere; tesislere sahip olmak, bu tesislerin işletme ve idamesi için destek sağlamak, kar getirici yatırım, ortaklık ve şirketler kurmak, çağdaş iletişim araçlarıyla tanıtım faaliyetlerinde bulunmak ve bağışları artırmaktır.

Taci KURUL
Tümgeneral (E)
Genel Müdür

Değerli okurlarımız,

Dergimizin 28'inci sayısında sizlerle birlikte olmanın mutluluğunu yaşamaktayım.

TSK ELELE VAKFI, kurulduğu günden bu güne kadar siz hayırsever bağışçılarımızın gönüllü bağışlarıyla, gazilerimizin ruhsal ve bedensel tedavi, bakım ve rehabilitasyonuna, engelli çocuklarımızın eğitimi ve öğretimine, 65 yaş üzeri terörle mücadele gazilerimizin ve TSK dan emekli olmuş yaşlılarımızın huzurlu bir ortamda yaşamlarını devam ettirebilmelerine destek olabilmek için çalışmalarına aralıksız devam etmektedir.

Vakfımız; gazilerimiz, yaşlılarımız ve engelli çocuklarımızın faydalanabileceği bir çok eser hizmete sunmuştur. Bunlardan bazıları; Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon ve Eğitim Araştırma Hastanesi, Ankara Gazi Uyum Evi, Gazilerimiz için Ankara 19 Eylül Spor Tesisleri, Ankara Medikal Tasarım ve Üretim Merkezi ile MSB Ankara Özel Bakım Merkezi'dir. Ayrıca, İstanbul Çamlıca Özel Bakım Merkezi'nin bakım ve onarımı yapılmıştır, Balıkesir Ayvalık TSK Ali Çetinkaya ilk Kurşun Rehabilitasyon Merkezi'nin ihtiyaçları Vakfımız tarafından karşılanmaktadır.

TSK Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde, engelli çocuklarımıza özel eğitim ve öğretim vermeye, ailelerine destek olmaya devam ediyoruz.

Dergimizin bu sayısında, Vakfımızdan haberler, gazilerimiz ve bağışçılarımızla söyleşiler, ilginizi çekebilecek çeşitli makaleler ve tarihimizden önemli bilgiler içeren yazılarımızı bulabileceksiniz.

Vakfımız, siz hayırsever bağışçılarımızın varlığı ve desteği ile vakıf senedindeki amaçlarına uygun, görevlerini büyük bir sorumluluk duygusu ve şeffaf bir yönetim anlayışı ile yerine getirmiş, getirmeye devam edecektir.

TSK ELELE VAKFI'na bağış ve yardımda bulunan tüm kişi, kurum ve kuruluşlara saygı ve sevgilerimizi sunar, sağlık ve esenlikler dilerim.

**TSK ELELE VAKFI, HER ZAMAN GAZİLERİMİZLE,
ÇOCUKLARIMIZLA, YAŞLILARIMIZLA
ELELE**

KORONAFÖBI

OKULDAN HABERLER

07

TSK Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde yaklaşık 250 engelli çocuğumuzun verilen eğitim ve rehabilitasyonu ile gelişimlerine katkıdabulunmaya devam edeceğiz.

TSK ELELE VAKFI İŞTİRAKLERİ

09

İştiraklerimiz.

SÖYLEŞİ

24

Güler BOZKURT

MSB ANKARA ÖZEL BAKIM MERKEZİ

TARİHTEN

28

İnönü Muharebeleri

TURKTRUST

Ar-Ge • Yazılım • Danışmanlık • Teknoloji • e-İmza

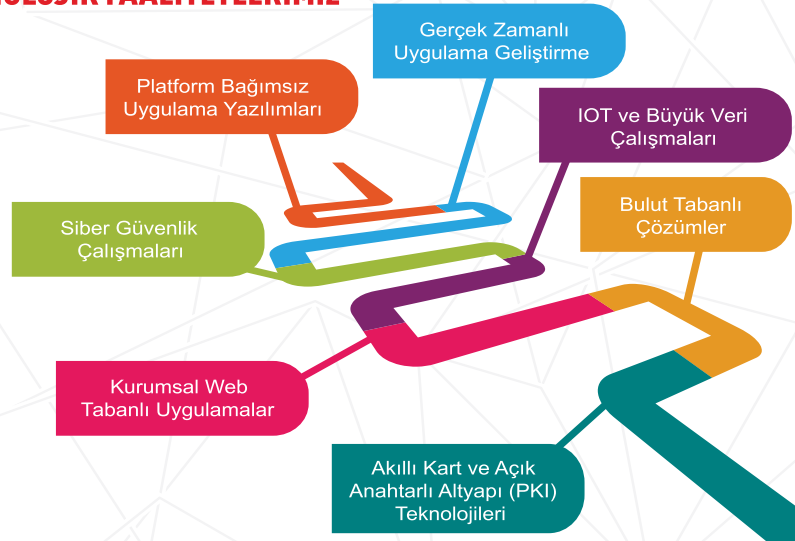

YAZILIM ÜRÜNLERİMİZ

ARNICA	Elektronik İmza Yazılım Kütüphanesi [Java API ve .Net]
PLATAN	Elektronik Sertifika Hizmetleri Yönetim Yazılımı
CATAN	Akıllı Kart ve e-İmza ile Web Üzerinden Kimlik Doğrulama Yazılımı
TILIA	Güvenli Elektronik İmza Oluşturma ve Doğrulama Yazılımı
SPIRA	Zaman Damgası Sunucu ve İstemci Yazılımı
PALMA	Akıllı Kart Yönetim Yazılımı
DIANTA	Mobil İmza Hizmet Sağlayıcı Yazılımı
SEKOYA	E-Haciz Yazılımı
PINACA	Sayısal Takograf Sistemi Yönetim Yazılımı
EKaaS	Bulutla Entegre Şifreleme Anahtar Servisi Platformu
CEDREA	Çoklu e-İmza ve Zaman Damgası Oluşturma ve Doğrulama Yazılımı
PINEA	PDF Dosyaları için e-İmza ve Zaman Damgası Yazılımı

” TÜRKTRUST Bilgi İletişim ve Bilişim Güvenliği Hizmetleri A.Ş., Türk Silahlı Kuvvetleri [TSK] Elele Vakfı'nın bir kuruluşudur. TÜRKTRUST, yetkili Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı [ESHS] olarak, elektronik imza ve zaman damgası faaliyetlerini, alanında Türkiye'nin öncü ve lider kuruluşu olarak yürütmektedir. Ar-Ge, yazılım geliştirme ve proje çalışmalarını da bünyesindeki Ar-Ge Merkezi'nde sürdüren TÜRKTRUST'ın, yurt genelinde yaygın ofis ağı bulunmaktadır. ”

TEKNOLOJİK FAALİYETLERİMİZ

CMMIDEV / 3SM
Exp. 2023-01-24 / Appraisal #5758

ELEKTRONİK İMZA

sertifika ürün ve hizmetleri

YAZILIM

ÜRÜNLERİ
bilgi güvenliği çözümleri

DONANIM

EĞİTİM
DANIŞMANLIK
PROJE ve
ENTEGRASYON
hizmetleri

TÜRKTRUST Bilgi İletişim ve Bilişim Güvenliği Hizmetleri A.Ş.

Genel Müdürlük: Hollanda Cad. 696. Sk. No:7 Yıldız 06550 Çankaya - ANKARA

Tel: 0312 439 10 00 | **Faks:** 0312 439 10 01 | **Müşteri Hizmetleri:** 0850 222 4446

bilgi@turktrust.com.tr | **www.turktrust.com.tr**

AZERBAYCAN

CUMHURİYETİ YAŞAT VAKFI ZİYARETİ

Azerbaycan Cumhuriyeti Yaşat Vakfı'nın (Fondu) birinci kuruluş yıldönümü nedeniyle, 06-10 Aralık 2021 tarihleri arasında düzenlenen davet programına, TSK Elele Vakfı Genel Müdürü E.Tümg. Taci KURUL, TSK Mehmetçik Vakfı Genel Müdürü E.Tuğg. Engin DURAK, TSK Eği-

tim Vakfı Genel Müdürü E.Tuğg. Kemal KORKMAZ ve TSK Dayanışma Vakfı Genel Müdürü E.Alb. Mustafa DÜNDAR katılım sağlamıştır. Program kapsamında; Azerbaycan Kamu Hizmeti ve Sosyal Yenilikler Devlet Ajansı (ASAN) Bşk. Ulvi MEHDİYEV, Yaşat Fondu Bşk. E.Yzb. Elvin

HUSEYNOV ziyaret edilerek bilgi ve tecrübe paylaşımı yapılmıştır. Azerbaycan'ın Umummillî Lideri Haydar ALİYEV'in kabri, Bakü Türk Şehitliği, Şehitler Hiyabanı ziyaret edilerek saygı duruşunda bulunulmuştur. Karabağ zafetinden sonra düzenlenen Harbi Ganimetler Parkı görülmüştür.

*Varlığınızla Köprü olmak
en büyük gururumuzdur...*

TSK REHABİLİTASYON MERKEZİ

Engelliler Spor Kulübü'ne desteklerimiz devam ediyor.

Kuruluşu TSK ELELE Vakfı ve Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu tarafından ortak çalışma ile gerçekleştirildiği TSK Rehabilitasyon Merkezi Engelli Spor Kulübü; ampute futbol, tekerlekli sandalye basketbol, tenis, okçuluk, v.b pek çok spor alanında sayısız başarılarla imza atmıştır. Gazilerimizin ruhsal tedavileri amacıyla kurulan TSK Rehabilitasyon Merkezi Engelliler

Spor Kulübü; lisanslı 95 sporcuyla Türkiye'nin en büyük Engelli Spor Kulübü durumundadır. 2021 Tokyo Paralimpik Oyunlarına katılan A Milli Tekerlekli Sandalye Basketbol Takımında 1 antrenör ve 2 sporcumuz, A Milli Okçuluk Takımında 2 sporcumuz, Amilli Atıcılık Takımında 1 antrenör ve 1 sporcumuz yer almış ve ülkemizi gururla temsil etmiştir. Gazilerimizin her zaman

yanında olan Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfı, 2021-2022 spor sezonun da, TSK Rehabilitasyon Merkezi Engelliler Spor Kulübünü ve sporcularını desteklemeye devam etmektedir. Bu kapsamda; okçuluk takımının ihtiyacı olan 15 kalem malzeme Vakfımız tarafından tedarik edilerek, kulübe teslim edilmiştir.

TSK Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde yaklaşık 250 engelli çocuğumuzun verilen eğitim ve rehabilitasyonu ile gelişimlerine katkıda bulunmaya devam ediyoruz.

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 nedeniyle, Mart 2020 tarihinde ara verilen eğitim ve öğretim faaliyetlerine, 06 Eylül 2021 tarihinde tekrar başlamıştır. TSK Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde 250 engelli çocuğumuzun verilen eğitim ve rehabilitasyonu ile gelişimlerine katkıda bulunmaya devam ediyoruz.

TSK Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde, engelli öğrencilerimizin rehabilitasyon ve eğitime büyük bir özveri ile devam eden öğretmenlerimizin, 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü birlikte kutladık.

03 Aralık
Dünya Engelliler Günü

Sevgi Varsa, Engel Yoktur...

Hepsi birbirinden özel olan çocuklarımızla 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nü kutladık.

ELEKTRONİK İMZA

sertifika ürün ve hizmetleri

YAZILIM

ÜRÜNLERİ

bilgi güvenliği çözümleri

ÜRÜNLERİ

EĞİTİM

DANIŞMANLIK

PROJE ve

ENTEGRASYON

hizmetleri

TÜRKTRUST A.Ş.

“dünden bugüne ve geleceğe”

Burak KIRIMER

Genel Müdür

TÜRKTRUST A.Ş., 2004 yılında, TSK Elele Vakfı'nın bir iştiraki olarak kurulduğunda, elektronik imza ve bilişim güvenliği alanlarında istikrarlı faaliyet gösterecek yerli bir şirketin ülkemize kazandırılması ve Vakfın amaçlarına ulaşmasına katkı yapması amaçlanmıştır. Ülkemizin elektronik imza ve elektronik sertifika hizmet sağlayıcılığı kavramlarıyla yeni tanışmakta olduğu bir dönemde, TÜRKTRUST ilk olmanın hem heyecanını hem de zorluklarını yaşayarak sektöre adım atmıştır.

Elektronik imza (e-imza), elektronik ortamda bulunan herhangi bir belge üzerine eklendiğinde, tıpkı kâğıda basılı bir belgeye elle atılan imza gibi imza sahibinin kim olduğunu, imzalanan belgeyle eşleştiren bir kayıt oluşturmaktadır. 5070 Sayılı E-imza Kanunu uyarınca, oluşturulan bir e-imza, elle atılan bir imzayla aynı hukuki sonuçları doğurmaktadır. Bu durum da; e-imzayı, geleneksel olarak kâğıtla yürütülen pek çok sürecin tamamen elektronik ortamda yürütülmesine imkân tanıyan bir teknoloji olarak ön plana çıkarmaktadır. E-imza kanunuyla, sadece tapu işlemleri ve evlilik merasimi gibi, kişilerin bilfiil katılması gereken özel işlemler kapsam dışında bırakılmış, diğer tüm imzalı işlemlerin e-imzayla da yapılabilmesi mümkün kılınmıştır.

E-imza teknolojisinin bir diğer özelliği de, üzerine e-imza eklenen belgelerdeki en küçük bir tahribatin e-imza doğrulama yazılımları aracılığıyla anında tes-

pit edilebilmesidir. Belgelerde “bütünlük” adını verdiğimiz bu özellik ve imza sahibinin kim olduğunu açıkça gösteren “inkâr edilemezlik” özelliği, e-imzanın omurgasını oluşturan iki temel kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

E-imza kullanımı sadece kâğıt tasarrufu boyutuyla değil, süreçlerin elektronik ortamda çok daha hızlı ve verimli yürütülmesiyle de toplum hayatına, ekonomiye ve doğaya katkı yapmaktadır. Günümüzde; hukuk, gümrük işlemleri, sağlık, mali işlemler gibi pek çok alanda e-imza kullanımı yaygınlaşmıştır.

TÜRKTRUST gibi Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcıların (ESHS) bu sistemdeki rolünü açıklayabilmek için, e-imzanın teknik altyapısından biraz bahsetmek gerekiyor. Oluşturulan bir e-imza kaydının inkâr edilememesini sağlayan, işlemin belirli bir kişinin “özel anahtarı” dediğimiz veriyle yapılmasıdır. Bu özel anahtarın da sadece o

kişinin kullanabildiği, PIN kodu ile erişilebilen güvenli bir donanım içinde tutulması gerekmektedir. E-imza kayıtları doğrulanırken ise, kişinin özel anahtarına matematiksel olarak eşlenmiş bir veri olan “açık anahtar” verisi kullanılır. Doğrulama yapan sistemlerin hangi açık anahtarın kime ait olduğunu anlamasını sağlayan veriye ise “elektronik sertifika” adı verilir.

ESHS’ler bu altyapıyı kişilerin hizmetine sunan kurumlardır. E-imza kullanmak isteyen başvuru sahibi kişinin kimliğini doğrulamak, kişi için özel anahtar, açık anahtar ve sertifika verilerini oluşturmak, bu verileri bulunduran özel donanımı (akıllı kart ve kart okuyucu) kişiye teslim etmek ve güvenli biçimde kullanması için kişiyi yönlendirmek ESHS’nin başlıca görevleridir. Başvuru sahibinin kimliğini yasal belgelere dayanarak doğru biçimde tespit etmek ve kişiyi e-imzayla ilgili sorumlulukları konusunda yazılı olarak bilgilendirmek ESHS’nin yasal yükümlülüklere de bağlıdır. Kişilerin e-imza akıllı kartlarını ve bu kartlara eriştikleri PIN’leri başkalarıyla paylaşmaları güvenlikleri için yaşamsal önemdedir. E-imza akıllı kartını ve PIN değerini bir başkasına vermenin, o kişiye sonsuz miktarda “elle imzalanmış boş kâğıt” teslim etmekle aynı anlama gelen çok büyük bir risk olduğu unutulmamalıdır.

ESHS’ler kişilere verdikleri elektronik sertifikaları kendilerine ait kurumsal özel anahtarlarla elektronik olarak imzalarlar ve bu imza aracılığıyla tüm e-imza uygulamalarına kişinin sertifikasıyla eşlenik e-imza özel anahtarına sahip olduğunu ilan etmiş olurlar. E-imza sertifikası sahibi kişi, e-imza akıllı kartını kaybettiğinde, kimlik bilgilerinde herhangi bir değişiklik olduğunda veya herhangi bir başka nedenle e-imza işlemi yapamaz duruma geldiğinde ESHS’ye bu durumu bildirerek sertifikasını iptal ettirmekle yükümlüdür. ESHS’ler

ürettikleri tüm sertifikaların geçerlilik durumlarını kamuya açık şekilde yayımlarlar. Böylelikle e-imza doğrulayan uygulamalar hangi sertifikaların güvenilir durumda olduğunu otomatik olarak tespit edebilirler.

ESHS’ler tarafından sunulan bir diğer hizmet ise, zaman damgası hizmetidir. Elektronik ortamda çevrimiçi sunucular ve hassas zaman bilgisi kullanılarak verilen bu hizmet üzerinden üretilen “zaman damgası verisiyle”, herhangi bir elektronik verinin belirtilen anda var olduğu yasal olarak ispatlanabilmektedir. Özellikle e-imzalı belgelere eklenerek kullanılan zaman damgası, belgelerin üretilme veya imzalanma zamanının yasal açıdan kritik önem taşıdığı uygulamalar için vazgeçilmez önemdedir.

Bir ESHS’nin tüm bu sayılan hizmetleri yerine getirebilmesi için iyi bir organizasyona, yeterli bilgi birikimine sahip insan kaynağına ve kuvvetli bir teknik altyapıya ihtiyacı bulunmaktadır.

TÜRKTRUST, kurulduğu günden bu yana bu vizyonla hareket etmiş ve sürekli gelişmeyi parola edinmiştir. Faaliyete geçmesinden itibaren ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, NATO ve Milli Tesis Güvenlik belgelerine sahip olan

TÜRKTRUST, bu belgelerin gerekliliklerini titizlikle yerine getirmektedir. TÜRKTRUST’ın yurdu- muzun çeşitli illerinde yirmiden

fazla satış ofisi bulunmakta, çağrı merkezi sistemiyle her gün pek çok müşteriye destek olunmaktadır. Günümüzde yüzbinlerce aktif e-imza kullanıcısı TÜRKTRUST'tan aldıkları hizmetle e-imza işlemlerini güvenle gerçekleştirmektedir.

Ar-Ge Merkezi ve Proje Çalışmaları

TÜRK-TRUST'ın bir diğer önemli özelliği de kuruluşundan bu yana ESHS faaliyetlerinde kullanıldığı yazılımları kendi ekibiyle geliştiriyor ve güncelliyor olmasıdır. Uzun bir süre ODTÜ Teknokent'te çalışan TÜRKTRUST yazılım ekibi, 2015 yılından bu yana çalışmalarını TÜRKTRUST ana binasında kurulmuş olan Ar-Ge Merkezi'nde sürdürmektedir. Bilgi güvenliği ve e-imza konularındaki bilgi birikimini güncel yazılım teknolojilerindeki uzmanlığıyla birleştiren TÜRKTRUST Ar-Ge ekibi, şirketin iç ihtiyaçlarının yanı sıra kamu ve özel sektördeki müşterilerine de proje ve ürünleriyle hizmet vermektedir. TÜRKTRUST, e-imza özel anahtarı ve sertifikası yüklenen akıllı kartların kişiselleştirilmesini ve

başvuru sahibine güvenli biçimde teslim edilmesini içeren süreçlerde, kendi ekibiyle geliştirerek patentini aldığı bir yöntemi kullanmaktadır.

Kendi kurumsal ESHS'lerini kurma hakları bulunan bazı büyük kamu kurumları için gerekli yazılım ve donanım altyapısının kurularak süreç tasarımlarının yapılması, gerçekleştirilen ve devam eden önemli projeler arasındadır. Söz konusu kurumlar, TÜRKTRUST'ın sunduğu çözümlerin devreye girmesiyle kendi personeli e-imza kullanıcısı haline getirebilmektedir.

Bilgi sistemlerini, e-imzalı belgelerin oluşturulması ve doğrulanmasını destekler hale getirerek iş akışlarına e-imzayı entegre etmek isteyen pek çok kurumsal müşteriye e-imza yazılım kütüphanesi sağlanarak bu hedeflerine ulaşmaları sağlanmıştır.

TÜRKTRUST'ın gerçekleştirdiği ve 10 yıldan uzun süredir desteğini verdiği bir diğer önemli proje, karayolu ulaşım araçlarında kullanılan sayısal takograflar için üretilen akıllı kartların basıldığı STAUM (Sayısal Takograf Uygulama ve Araştırma Merkezi)

sistemidir. Bu sistemle araç sürücüleri, nakliye firmaları, bakım servisleri ve emniyet görevlileri için hazırlanan akıllı kartlar kullanılarak, Avrupa standartlarına uygun biçimde, araç sürüş bilgilerinin kaydedilmesi sağlanarak mevzuat gereklilikleri yerine getirilmektedir.

TÜRKTRUST, Türk Silahlı Kuvvetleri ailesinin bir parçası olarak, ordumuzun çeşitli birimlerinin ihtiyaçlarını karşılayan belirli yazılım projelerinde de görevini en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmaktadır.

TÜBİTAK tarafından desteklenen Ar-Ge projeleri de TÜRKTRUST'ın hep önem verdiği bir konu olup, şirketin bu kapsamda sonuçlandırılmış ve devam eden çeşitli projeleri bulunmaktadır.

Yazılım proje faaliyetlerinde kurumsallığı üst boyuta taşımak isteyen TÜRKTRUST, 2017 yılında CMMI Düzey 3 yetenek olgunluk model entegrasyonu süreci kapsamında aldığı ve halen devam ettirdiği belgesiyle bu konudaki gayretlerini tescillemiştir.

Gündem ve Gelişmeler

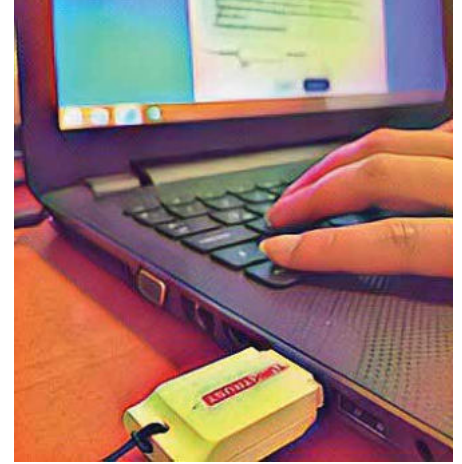
TÜRKTRUST, sektörde 18. yılını geçirdiği bugünlerde, her zamanki heyecanı ve çalışkanlığıyla yeni adımlar atmaktadır. E-imza kullanıcılarına daha rahat ulaşmak için bayilik sistemi yaygınlaştırılmakta, süreçler iyileştirilmekte, teknolojik gelişmeler takip edilmektedir.

Gelişmelerin en önemlilerinden biri, T.C. kimlik kartlarının da artık e-imza için kullanılabilir olmasıdır. Vatandaşlarımız TÜRKTRUST'a yaptıkları e-imza sertifikası başvuruları sırasında taleplerini belirterek anahtar ve sertifika verilerini ayrı bir akıllı kart yerine, T.C. kimlik kartlarına da yükletebileceklerdir. Bu işlemler sırasında Nüfus Müdürlükleri'nde veya diğer farklı noktalarda kullanıma açılan ve T.C. kimlik kartlarına güvenli erişimi sağlayan özel Kart Erişim Cihazları kullanılacaktır.

Bir diğer gelişme, pandemi süreciyle birlikte hemen hemen tüm sektörlerde uzaktan çevrimiçi yapılan işlemlerin sayısındaki artışla birlikte gündeme gelen, "uzaktan kimlik doğrulama" imkânıdır. E-imza sertifikası başvurularında yapılmakta olan yüz yüze kimlik doğrulama işlemlerine alternatif olarak, örneğin e-devlet sistemine kim-

liğini mevzuatta kabul edilen yöntemlerden biriyle doğrulayarak giriş yapan vatandaşlarımız, TÜRKTRUST'a uzaktan e-imza sertifika başvurusu yapabileceklerdir. Kalite Yönetim Sisteminin en önemli unsuru olan müşteri memnuniyetini her zaman ön planda tutan TÜRKTRUST, 2021 yılının son günlerinde gerekli denetimlerden geçerek ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi belgesini de almaya hak kazanmış ve böylece kalite belgeleri arasına bir yenisini daha eklemiştir. TÜRKTRUST, e-imza sektöründeki öncü rolünü devam ettir-

mek, başarılı Ar-Ge projelerinin sayısını arttırmak ve toplumsal görev bilinciyle TSK Elele Vakfı'na katkılarını sürdürmek hedefiyle çalışmalarını kararlılıkla sürdürecektir.

TÜRKTRUST A.Ş. ŞUBELERİ

İL	OFİS ADI	Adres	Telefon
ADANA	ADANA	Çınarlı Mah. Atatürk Cad. Aziz Naci İşmerkezi Sit. No: 5/45 SEYHAN / ADANA	0322 363 53 33
ANKARA	MERKEZ	Hollanda Cd. 696. Sk. No:7, 06550 YILDIZ / ANKARA	0312 439 10 00
	ÇETİNEMEÇ	Çetin Emec Bulvarı Botanik Ap. No:33 D:5 ÇANKAYA / ANKARA	0312 480 62 61
ANTALYA	ANTALYA	Kışla Mh. Şehit Binbaşı Cengiz Toytunç Cad. Gani Ay İşhanı Bina No:80 Kat:1/110 07040 MURATPAŞA – ANTALYA	0242 243 80 02
AYDIN	AYDIN	Cumhuriyet Mah. 1955 Sok. No:3/5 EFELER AYDIN	0538 861 93 94
BURSA	BURSA	Kırcaali Mh. Özen Sk. No: 1 Tuğcu Plaza (2) Kat: 1 Ofis: 9-10 OSMANGAZİ / BURSA	0538 574 67 73
DENİZLİ	DENİZLİ	Saraylar Mh. Şehit M. Korkut Sk. Esenhan İşhanı Kat:3 D:305 DENİZLİ	0258 241 20 80
GAZİANTEP	GAZİANTEP	İncilipınar Mh. Nail Bilen Cd. Uğur Plaza İş Merkezi Kat:5 No:509 ŞEHİTKAMİL / GAZİANTEP	0342 323 27 70
HATAY	HATAY	İncilipınar Mh. Nail Bilen Cd. Uğur Plaza İş Merkezi Kat:5 No:509 ŞEHİTKAMİL / GAZİANTEP	0342 323 27 70
İSTANBUL	BAKIRKÖY	Zuhuratbaba Mah. İncirli Cad. Akyüz İş Merkezi No:1 K:4 D:36-37 BAKIRKÖY / İSTANBUL	0212 570 85 80
	BEYLİKDÜZÜ	Gökevr Mah.2312 sok. Ginza Corner Plaza No:16-C KAT:8 D:99 BEYLİKDÜZÜ / İSTANBUL	0212 852 57 70
	KOZYATAĞI	Topçu İbrahim Sokak No:7 Kat:2 D:6 KOZYATAĞI / İSTANBUL (E-5 Yanı, Kozyatağı Metro Durağı, 3 nolu İçerenköy çıkışı, Yurtbay Seramik Binası)	0216 469 50 00
	MECİDİYEKÖY	Honeycomb Plaza, Atakan Sokak No:7-9 Kat:7/27 MECİDİYEKÖY / İSTANBUL	0212 328 08 58
	ÜMRANİYE	FSM Mah. Poligon Cad. Buyaka Kule 2 (Akbank'ın bulunduğu bina) Kat:16 ÜMRANİYE / İSTANBUL	0216 266 57 75
İZMİR	PENDİK	Yeni Mh. Şen Sk. No:13 Kat:1 D:3 (Plevne Cd. Asya Fizik Tedavi'yi geçince, İst. Halk Ekmek arkasında, MCE Yapı Denetim Binası) PENDİK / İSTANBUL	0216 234 19 44
	KARŞIYAKA	6051 Sok. No:35/A Dedebeşi KaARŞIYAKA / İZMİR	0232 330 99 77
	PASAPORT	Akdeniz Mah. Akdeniz Cad. Akdeniz İş Merkezi No:5 K:6/612 Pasaport KONAK / İZMİR	0232 425 99 70
KAYSERİ	KAYSERİ	Mobil Hizmet Sistemi	5385746776
KOCAELİ	KOCAELİ	Kemalpaşa Mh. Gümrükçüler Cd. No:13 Fazlıoğlu İş Merkezi Kat:6 Ofis No: 87 İZMİT / KOCAELİ	0262 325 44 20
KONYA	KONYA	Hazım Uluşahin İş Mrkz. A-Blok Asma Kat No:P/141 SELÇUKLU / KONYA	0332 238 06 99
MANİSA	MANİSA	Topçuşum Mh. 3521 Sk. No:3/1 YUNUSEMRE / MANİSA	0545 877 70 17
MERSİN	MERSİN	Çankaya Mah. Silifke Cad. Gürhan İşhanı Sit. No: 2 / 18 AKDENİZ / MERSİN	0324 237 06 06
NEVŞEHİR	NEVŞEHİR	Lale Cd. Koparan Sk. No:2/F MERKEZ / NEVŞEHİR	0384 213 99 95
TRABZON	TRABZON	Çarşı Mh. Tabakhane Sk. No:20 Kat:3 D:661020 Ortahisar / TRABZON	0542 899 93 61

TÜRK TIPSAN A.Ş.

M. Kemal SANER

Genel Müdür

Değerli TSK Elele Vakfı Dergisi Okurları;

Türkiye'nin ulusal çıkarları doğrultusunda ilaç sektöründe yerli ve milli ürün ile hizmet üreten TURKTIPSAN A.Ş.; TSK yararına faaliyet gösteren beş vakfın (TSK Elele Vakfı, TSK Dayanışma Vakfı, TSK Güçlendirme Vakfı, TSK Mehmetçik Vakfı ve TSK Eğitim Vakfı) ortak yatırım kararı ile yüzde yüz Türk sermayeli bir Anonim Şirketi olarak Ankara'da kurulmuştur.

TURKTIPSAN A.Ş. olarak 300'ü aşan çalışanımızla modern tıbbi

bin ihtiyaç duyduğu ileri teknolojileri kullanmaktayız. İnsanların yaşam kalitesini artıran ve hayat kurtaran yenilikçi ürünleri kullanıma sunarak tüm üretim ve Ar-Ge yatırımlarımızla küresel rekabette öncü bir misyonumuz bulunmaktadır. Bu doğrultuda hem yurt içinde hem de yurt dışı coğrafyalarda yaygın olarak yer almak üzere çalışmalarda bulunuyoruz. 150.000 m² alan üzerinde 22.000 m² yerleşim alanı ve 8.845 m² si kapalı alanda faaliyet göstermekteyiz. 2007 yılında kendi ruhsatlarımızla üretimimize başlamış bulunmaktayız. Yedi farklı üretim hattında, toplamda beş ayrı formda üretim gerçekleştirmekteyiz. 155 formda 90 çeşit ilaç ruhsatımızla Türk ilaç sektörüne hizmet vermekteyiz. T.C Sağlık Bakanlığı ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı GMP ve yönetmelik standartları ile ISO-13485 kurallarına uygun üretim yapan, Türkiye'de ilk

Polipropilen(PP) torba da parenteral solüsyon üreticisiyiz. 2015 yılında, tıbbi medikal malzeme alanını oluşturmak için ISO-13485 ve CES sertifikalarını alan TURKTIPSAN A.Ş. 2018 yılında, kurduğu ampul üretim hattı ile ürün çeşitlerini ve sektördeki etkinliğini artırırken; tamamı yurt dışından ithal edilen yüksek katma değere sahip stratejik nitelikteki Total Parenteral Beslenme Çözeltilisi(TPN) yerli ve milli üretimini, Gazi Üniversitesi ile iş birliği içinde gerçekleştiren ve üretim tesisini Türkiye'de devreye alan ilk firma olmanın gururunu yaşamaktayız. Aynı zamanda T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

tarafından Ar-Ge merkezi olarak ilan edilmiş bulunmaktayız.

İlaç sektöründe etkin olabilmek için en önemli iki unsur olan Ar-Ge ve güçlü üretim imkanı, firmamızın sahip olduğu en değerli özelliklerdendir. Ar-Ge merkezimizde, mevcut geliştirilen ürünlerin yanı sıra ileri teknolojiye dayalı katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesi için de çalışmalarımıza devam ediyoruz. Güçlü bir Ar-Ge yapısına sahibiz. Bu alanda yeni ürünlerimizi tedaviye sunmaya devam edeceğiz. Özellikle ithal ürünlerin önüne geçecek, toplumumuz

için faydalı ürünlerin çalışmalarını yapmaktayız.

TURKTIPSAN A.Ş. olarak kurulduğumuz günden bu yana, pek çok ilke imza attık. Anadolu'daki en büyük ilaç üretim yatırımlarından biri bize aittir. Yılda 100 milyon kutu üretim alt yapısına sahip olan üretim tesislerimiz ileri teknolojiye dayalı üretimler gerçekleştirmektedir. Sahip olduğu inovasyon gücü ve ileri teknolojileriyle kaliteli ve maliyet etkin olarak ürettiği ürünlerini yurt içi ve yurt dışı pazarlara sunarak rekabet gücünü artırmayı ve kendi teknolojisini geliştirmeyi

ilke edinmiş olan TURKTIPSAN A.Ş., yaptığı her yatırımın sektöre ve ülkemize artı değer olarak yansımaya önem ve özen göstererek yerli ve milli üretime "Sağlıklı Toplum İçin" sloganı ile hizmet verme azim ve kararlılığındadır.

Hastane serum ürünleri başta olmak üzere; bütün major teda-

Satışlarımızın bir kısmını ihracat oluşturmaktadır.

TURKTIPSAN A.Ş. Avrupa da geçerliliği olan Euro GMP sertifikası için çalışmalara başlamış olup, dünyada da hızlı ve istikrarlı bir biçimde büyümeye devam etmektedir.

Saygı ve sevgilerimi sunar sağlık ve esenlikler dilerim.

“Sağlıklı Toplum İçin” TURKTIPSAN A.Ş.

+90 312 844 1508

www.turktipsan.com.tr

vi alanlarını kapsayan geniş bir ürün portföyüne sahibiz. Küresel rekabetin içinde yer alabilmek için sektörümüzün hem dünya genelinde gelişimini hem de faaliyet gösterdiğimiz coğrafyaların kendine özgü dinamiklerini, değişimlerini yakından takip ve analiz ediyoruz. Organizasyon yapımızı kısa, orta ve uzun vade de stratejilerimizle hızlı aksiyon alacak şekilde kurgulamaktayız. Şirketimiz yaşadığı topluma karşı sorumluluğunu en iyi şekilde yerine getirmek, toplumun yaşam kalitesini artırmak ve etik ilkeler içerisinde mükemmeli yakalamak için faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bizler TURKTIPSAN A.Ş. çalışanları; toplum sağlığını, milli bir konu olarak değerlendirmiş, misyon ve çalışma felsefemizi bu yönde oluşturmuş bulunmaktayız.

Yurt içinde olduğu gibi yurt dışı

coğrafyalarda da yaygın olarak yer almak üzerine yoğun çalışmalar yürütüyoruz. Bu çerçevede birçok yakın ülkede ürün ruhsatlandırma ve ihracat faaliyetlerimiz devam etmektedir.

MEHMETÇİK SİGORTA

Serap ÇETİNKAYA

Genel Müdür

1 Temmuz 1999 tarihinden itibaren sigortacılık faaliyetlerine başlayan şirket, yetkili acentelikleri ve şubeleri ile kısa sürede hayat ve hayat dışı sigorta branşlarında etkin, güvenilir ve yaygın sigortacılık faaliyetinde bulunmayı hedeflemiştir. Mehmetçik Vakfı Sigorta, Türkiye genelinde toplam 29 şubesi ile askeri birlikler ve sivil yerleşkelerde her türlü sigortacılık alanında hizmet vermektedir.

Mehmetçik Vakfı Sigorta Aracılık Hizmetleri Limited Şirketi, TSK Mehmetçik Vakfı'nın yap-

mış olduğu yardım ödemeleri için vatandaşlarımızın bağışları yanında düzenli gelir sağlamak maksadıyla, 5 Mayıs 1999 tarihinde kurulmuştur. Şirket; %80 TSK Mehmetçik Vakfı, %10 TSK Elele Vakfı ve %10 TSK Eğitim Vakfı iştiraki ile sigorta acenteliği faaliyetinde bulunmaktadır.

Şirket, sigortacılık birikiminin getirdiği güçlü kurumsal yapısıyla, bireylerin ve kurumların tüm sigorta ihtiyaçlarını karşılamak ve emeklilik dönemlerinde rahat bir yaşam sürdürebilmelerine olanak sağlayacak çözümler üretme misyonu ile çalışmaktadır. Bu bağlamda amacımız; şehitlerimizin anne-baba, eş ve çocuklarına, gazilerimize ve çocuklarına maddi-manevi destek sağlayan hissedarlarımızın (TSK Mehmetçik Vakfı, TSK Elele Vakfı, TSK Eğitim Vakfı) ulvi görevlerini yerine getirmesinde gerekli olan kaynağı arttırmaktır. Bu amaca ulaşırken gerek şirketin sermayesini ve varlıklarını korumak, gerekse sigortalılarımızın kaliteli ve sürekli hizmet almasını sağlamak, güvenilir ve her an ulaşılabilir olmak için çalışmaları-

mıza yön vermektedir.

Mehmetçik Vakfı Sigorta Genel Müdürü Sn.Serap ÇETİNKAYA: *"Mehmetçik Sigorta ödüle doymuyor!"*

Mehmetçik Vakfı Sigorta, 2021 yılında yaşanan zorlu sürece rağmen, iş ortaklığı yaptığımız sigorta şirketleri nezdinde gerekli başarı ve yıllık prim üretim kriterlerini sağladığı için birçok ödüle layık görülmüştür.

- **Anadolu Sigorta A. Ş. : Anadolu Yıldızlar Ligi Segmentasyon Ödülü**
- **Sompo Sigorta A.Ş. : Bushido Segmentasyon Ödülü**
- **AXA Sigorta A.Ş. : Milyonerler Kulübü Altın Üye Segmentasyon Ödülü**
- **AXA Sigorta A.Ş. : Altın Kulüp Üyeliği Ödülü**
- **AXA Sigorta A.Ş. : Sağlık Yıldızları Platin Üye Segmentasyon Ödülü**
- **AXA Hayat ve Emeklilik A.Ş.: BES Yıldızları Enerjik Üye Segmentasyon Ödülü**

2022 YILI MEHMETÇİK YAŞAM SİGORTASI

MYS KAPSAMI	POLİÇE SÜRESİ	PRİM	VEFAT / MALÛLİYET TEMİNATI
BEDELLİ ASKER	1 Ay	₺ 30,00	₺ 55.000
ERBAŞ / ER	6 Ay	₺ 40,00	₺ 60.000
RÜTBELİ PERSONEL	12 Ay	₺ 90,00	₺ 65.000

Şirket, acentesi olduğu Anadolu Sigorta, AXA Sigorta, Sompö Sigorta, Mapfre Sigorta, Allianz Sigorta, Kuru Sigorta, Bereket Sigorta, Eureka Sigorta, Gulf Sigorta, Anadolu Hayat Emeklilik, AXA Hayat Emeklilik ve Allianz Hayat Emeklilik A.Ş. firmaları ile yapılan müşterek çalışmalar neticesinde; tüm sivil kurum ve kuruluşlar ile vatandaşlarımızın yanı sıra, muvazzaf ve emekli Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları, eş ve çocukları, TSK yararına faaliyet gösteren vakıflar, bu vakıfların iştirakleri, bağlı ve dolaylı ortaklıklarında çalışan personel ve eşlerine özel ürünler hazırlanmış ve hizmete sunulmuştur.

Mehmetçik Vakfı Sigorta ile iş ortağı olan sigorta şirketlerinin hedef kitlemize yönelik olarak hazırlanmış oldukları özel ürünler ile başta Mehmetçiklerimiz olmak üzere, tüm TSK mensuplarına yönelik özel avantajlar ile ekstra indirimler sağlamaktayız. Örneğin, Anadolu Sigorta işbirliği ile yürürlüğe giren “Mehmetçik Tamamlayıcı Sağlık Sigortası”, “Mehmetçik Yaşam Sigortası” ve “Mehmetçik Kasko” Mehmetçik Vakfı Sigortanın isim hakkını al-

mış olduğu özel poliçelerdir. Mehmetçik Vakfı Sigorta Aracılık Hizmetleri Limitet Şirketi, sektördeki yolculuğuna “Mehmetçik Yaşam Sigortası” ile başlayarak, öncelikle Mehmetçiklerimiz olmak üzere yıllar itibarı ile tüm TSK mensupları ve eşlerine önemli bir güvence sağlamıştır. Vefat veya malûliyet durumunda şehit aileleri ve gazilerimize poliçe teminatları dahilinde ödenecek tazminatla destek olmaktadır.

Mehmetçik Vakfı Sigorta Genel Müdürü Sn.Serap ÇETİNKAYA: “Mehmetçik Yaşam Sigortası günümüz teknolojik koşullarına uygun dijital

sisteme geçiyor.”

İş ortaklarımızdan Anadolu Sigorta ile yürüttüğümüz Mehmetçik Yaşam Sigortası dijitalleşme projesinde alt yapı çalışmaları tamamlanmış olup, 2022 yılında tüm eğitim birliklerinde Mehmetçik Yaşam Sigortası faaliyetlerimizi dijital ortamda gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Bu sayede, birliklerin celp faaliyeti sonunda ihtiyaç duyduğu sigortalı poliçe numara bilgileri faaliyet sonunda dijital ortamda toplu olarak sunulacaktır.

Mehmetçik Tamamlayıcı Sağlık Sigortası: 09 Mayıs 2017 tarihinde yürürlüğe giren “Meh-

metçik Tamamlayıcı Sağlık Sigortası’nda sigortalılarımızın SGK anlaşmalı özel hastanelerde hastaneye ilk girişten sağlık sorunları çözümlenene kadarki süreçte değerli iş ortaklarımız ile hizmet almaları sağlanmaktadır. Mehmetçik Tamamlayıcı Sağlık Sigortası, sigortalıların sigorta başlangıç tarihinden sonra ortaya çıkan hastalıklarına ait muayene, tetkik ve tedavi giderlerini, poliçede belirtilen teminatların kapsamı ve limitleri ile, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) geri ödeme kuralları ve özel şartlar dâhilinde karşılamaktadır.

Mehmetçik Tamamlayıcı Sağlık Sigortası Kimleri Kapsar?

- 64 yaşını doldurmamış, emekli veya muvazzaf Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları, Jandarma Genel K.lığı ve Sahil Güvenlik K.lığında çalışan görevli personel (subay, astsubay, sivil memur, uzman erbaş, sözleşmeli er, işçi) ve onların eş ve çocukları
- OYAK üyeleri ve çalışanları ile eş ve çocukları
- Şehit ve gazi ile yakınları (eş, çocuk, anne ve baba)
- TSK yararına faaliyet gösteren vakıflar ve iştirakleri ile dolaylı ortaklıklarında çalışan personeli
- MSB ve bağlı kuruluşları personeli ile eş ve çocukları

*“Bireysel Emeklilik Otomatik Katılım Sistemi”*nde yaptığımız çalışmalardan gurur verici sonuçlar aldık. Bir diğer özel ürünümüz, Anadolu Hayat Emeklilik işbirliği

ile oluşturulan TSK Mensupları Bireysel Emeklilik Planı; emekli veya muvazzaf Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel K.lığı ve Sahil Güvenlik K.lığında görev yapan personel, eş ve çocukları ile TSK yararına faaliyet gösteren vakıflar ve iştiraklerinde çalışan eş ve çocuklarını da kapsamaktadır. Planımız, katılımcılarımıza düşük masraf kesintileri ile uygun katkı payı ve ücretsiz 20.000TL. Ferdi Kaza sigortası sunarak sektörümüzdeki diğer planlara göre fark yaratmaktadır.

Ülkemizde 1 Ocak 2017 tarihinde başlayan Bireysel Emeklilik Otomatik Katılım Sistemi ile 45 yaş altında olan ve özel sektör veya kamuda çalışan veya çalışmaya başlayacak kişilerin, otomatik olarak Bireysel Emeklilik Sistemi’ne (BES-OKS) dâhil edildiği bir uygulamadır.

Mehmetçik Vakfı Sigorta olarak Otomatik Katılım Sistemi kapsamındaki faaliyetlerimizi 2008 yılından itibaren birlikte işbirliği içerisinde çalıştığımız Anadolu Hayat Emeklilik AŞ firması ile yürüttük.

Sigortalılarımız bizi tercih ettiklerinde sigorta ihtiyaçlarının tamamını acentemizden rahatlıkla karşılayabilmektedirler. Araç sigortalarından sağlık sigortalarına, bireysel emeklilikten konut sigortasına, tekne sigortasından havacılık sigortalarına, siber güvenlik sigortasından ticari alacak

sigortasına kadar oldukça geniş bir ürün yelpazesinde hizmet vermekteyiz.

“Mehmetçik Vakfı Sigorta yeni şubeleri ile hizmet ağını genişletiyor.”

Şirketimiz 2021 yılında yaşanan tüm zorlu sürece rağmen merkez ofis ve 29 şubesi ile sektördeki payını pekiştiren güçlü bir performans kaydetmiştir. 2022 yılında şube ağıma katılacak yeni şubelerimiz ile şirketimizin gerek ulaşılabilirliğini gerekse sektördeki güçlü payını arttırmış olacağız. Bu kapsamda; Ankara’da Jandarma Genel K.lığına bağlı birlikler ile Malatya ve Adana askeri birliklerinde açılması planlanan şubelerimiz ile daha büyük kitlelere ulaşmayı hedefliyoruz.

Mehmetçik Vakfı Sigorta olarak *“Müşteri memnuniyeti”* önceliğimizle, hem Türk Silahlı Kuvvetleri nezdinde hem de kurum ve kuruluşlardaki tüm sivil müşterilerimizin talep ve ihtiyaçları doğrultusunda ürün ve hizmetlerimizi geliştirerek, sektörümüzde en iyi yerde olma hedefimize ulaşmak için çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Sigortacılık işlemlerinde Mehmetçik Vakfı Sigorta’yı seçerek bize güvenen, şirketimizin kazançları ile Mehmetçiklerimize yaptığımız yardımlara katkı sağlayan aziz milletimize şükranlarımızı sunuyoruz.

MEHMETÇİK VAKFI SİGORTA ŞUBELERİ			
ANKARA ŞUBELERİ	TELEFON	TAFICS	FAX
MSB GENELKURMAY BAŞKANLIĞI - BAKANLIKLAR ANKARA	0 312 402 41 81	9 537 41 81	0 312 419 30 14
GÜLHANE EĞT. ve ARA. HASTANESİ – ETLİK ANKARA	0 312 304 65 58	9 529 65 58	0 312 325 09 56
ASELSAN MACUNKÖY ŞUBE - YENİMAHALLE ANKARA	0 312 592 10 00 D: 9983 / 9982	-	0 312 386 19 26
ASELSAN GÖLBAŞI ŞUBE – GÖLBAŞI ANKARA	0 312 592 60 00 D: 81757	-	0 312 615 55 49
ASELSAN AKYURT ŞUBE - AKYURT ANKARA	0 312 847 53 00 D: 4769	-	0 312 847 52 87
KARA KUVVETLERİ K.LİĞİ - BAKANLIKLAR ANKARA	0 312 411 48 96	9 549 48 96	0 312 424 16 25
MSB - ORAN LOJMANLARI - ORAN ANKARA	0 312 490 36 38	9 556 819 51 51	0 312 490 36 38
K.K. EDOK K.LİĞİ - BALGAT ANKARA	0 312 285 93 68	9 542 23 80	0 312 285 93 68
HAVA KUVVETLERİ K.LİĞİ - BAKANLIKLAR ANKARA	0 312 444 84 55 D: 3424	9 556 34 24	0 312 424 16 29
KARA HARP OKULU K.LİĞİ - BAKANLIKLAR ANKARA	0 312 417 51 90 D: 4107	9 547 41 07	0 312 425 88 05
İSTANBUL ŞUBELERİ	TELEFON	TAFICS	FAX
İSTANBUL KADIKÖY ŞUBESİ – SUADIYE İSTANBUL	0 216 337 52 24	-	0 216 337 52 24
FENERBAHÇE ORDUYEVİ ŞUBESİ - KADIKÖY İSTANBUL	0 216 336 14 22	9 144 69 61/5115	0 216 336 14 22
İSTANBUL TERSANE K.LİĞİ - PENDİK İSTANBUL	0 216 494 49 84	-	0 216 494 49 84
1'İNCİ ORDU KOMUTANLIĞI – SELİMİYE İSTANBUL	0 216 556 80 00 D: 4890	-	0 216 532 49 98
GÜNGÖREN PARK AVM ŞUBESİ - İSTANBUL	0 212 562 62 40	-	0 212 562 62 40
İZMİR ŞUBELERİ	TELEFON	TAFICS	FAX
İSTİHKAM OKULU VE EĞT.MER.K.LİĞİ – NARLIDERE İZMİR	0 232 238 38 68 D: 3002	9 401 67 45	0 232 239 69 12
2'NCİ ANA JET ÜS K.LİĞİ – ÇİĞLİ İZMİR	0 232 376 30 30 D: 5003	9 424 50 03	0 232 376 16 69
HAVA TEKNİK OKULLARI K.LİĞİ – GAZİEMİR İZMİR	0 232 220 20 66	-	0 232 220 20 66
KARŞIYAKA ŞUBESİ - İZMİR	0 232 304 00 08	-	0 232 304 00 08
BALIKESİR ŞUBELERİ	TELEFON	TAFICS	FAX
BAKIM OKULU VE EĞT.MER.K.LİĞİ - MERKEZ BALIKESİR	0 266 221 20 00 D: 1141	9 183 36 81 9 183 11 41	0 266 221 55 81
9'UNCU ANA JET ÜS K.LİĞİ - MERKEZ BALIKESİR	0 266 243 03 76 D: 4879	9 195 48 79	0 266 243 54 00
ESKİŞEHİR ŞUBELERİ	TELEFON	TAFICS	FAX
1'İNCİ ANA JET ÜS K.LİĞİ - TEPEBAŞI ESKİŞEHİR	0 222 237 59 00 D: 4558	9 514 45 58	0 222 237 88 61
ODUNPAZARI ŞUBESİ - ESKİŞEHİR	0 222 222 02 35	-	0 222 222 02 35
MUĞLA ŞUBESİ	TELEFON	TAFICS	FAX
AKSAZ DENİZ ÜS K.LİĞİ - MARMARİS MUĞLA	0 252 421 01 31	9 447 54 14	0 252 421 01 31
ISPARTA ŞUBESİ	TELEFON	TAFICS	FAX
ISPARTA ŞUBESİ – MERKEZ ISPARTA	0 246 224 24 27	9 782 45 07	0 246 224 24 27
KONYA ŞUBESİ	TELEFON	TAFICS	FAX
3'ÜNCÜ ANA JET ÜS K.LİĞİ – SELÇUKLU KONYA	0 332 346 60 08	-	0 332 346 60 08
DİYARBAKIR ŞUBESİ	TELEFON	TAFICS	FAX
8'İNCİ ANA JET ÜS K.LİĞİ – BAĞLAR DİYARBAKIR	0 412 235 79 66	-	0 412 235 79 66
KOCAELİ ŞUBESİ	TELEFON	TAFICS	FAX
GÖLCÜK DONANMA K.LİĞİ – GÖLCÜK KOCAELİ	0 262 414 90 70	-	0 262 414 90 70
BURSA ŞUBESİ	TELEFON	TAFICS	FAX
OSMANGAZİ ŞUBESİ - BURSA	0 224 226 00 20	-	0 224 226 00 20

Vatan size minnettâr...

GAZİ HÜSEYİN DEMİR

Uğruna bacaklarımı kaybettiğim bu vatana canım feda olsun. Şehitlerimeze Allah'tan rahmet, en değerli ailelerine baş sağlığı diliyorum... bu vatan uğruna yara almış değerli Gazilerimize ise acil şifalar diliyorum.

Vatan Sağ Olsun.

GAZİ FERZENDE ÇELİK

Kolunu, bacağını, gözünü kaybettiğinde bile "Ben iyiyim, arkadaşına bakın" diyen Kahraman gazilerimizle gurur duyuyoruz.

GAZİ HÜSEYİN AKAR

Vatan, öyle uzaktan bakıp benim diyenlerin değildir. Yar koynuna baş koymadan şehit olanlarıdır Vatan. Ana gibi, baba gibi, bayrak gibi mübarek şeydir Vatan... Çünkü Vatan, tel örgülerle çevrilmiş gibi görünse de aslında, görünmeyen kan örgülerle çevrilmiştir. Vatan, Kanlarını bu uğurda akıtanlara mübarek değil midir?

GAZİ RECEP YAVUZ

Yolumuzda olsa da dağdan kalın perde, pervasız komandoyuz bizler bu ıssız yerlerde, Gönlümüzde coştukça coşturan bu hız, seferde olacağız ışık saçan bir yıldız, Kalbimizde korku yok, çelikten bileğimiziz, düşmanlardan yılmayan genç komandolarız biz

GAZİ RECEP VARİYENLİ

EYLÜL'dü.

Dalından kopan yaprakların,
Sararan yanlarına yazdım hayallerimi,
O gece kahpe bi mayından ve kör kurşundan ibaretti oysa her şey,
Ve hiç bilmedim ellerimdeki soğukluğun kendi KANIM olduğunu.
Eylül'dü. Di'li geçmiş zamandı yaşadığım,
Adımlarımın kısalığı bundandı, bundandı gözlerimin durgunluğu.
Sarı sıcak cümleler de artık hayat kadar yalandı,
Ellerim kadar ıssız ve soğuk, artık zamansız mola vermek zorunda kaldım hayallerime,
Ve çocuksu bir bencillikti belki de hüznüm.
Eylül'dü. Gençliğimin izlerini çizen zaman ansızın çekip gitmişti,
Şimdi yoktu bi anlamı suskunluğun.
Çırlıçıplak kalakaldım kanlar içinde sessizliğin orta yerinde.
Sonra sesime yankı vermeyen gecede, uçurumun kıyısında yürümeye çalıştım bir zaman,
En çok hayallerimi aradım gecenin karanlığında,
Gözlerimse kanlar içinde bıraktığın mavi beredeydi hala.
Gözlerimi sildi zaman... dedim ya... Eylül'dü.
Savruluşu bundandı kimsesizliğimin.
Hayallerimin gençliğimin yalnızlığımın sebebi
Dedim ya 1 Eylül'dü. İşte o gece ...

"Dünyanın hiçbir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir. Her zaferin mayası sendedir. Her zaferin en büyük payı senindir..."

H. Atılgan

Burak Can ÜNAY / GAZİ

“Bir merkez düşünün, halkın yardımlarıyla, çok kısa sürede gönüllü olarak yapılan bağışlar sayesinde yapılmış. Hepimize artık ikinci bir ev olmuş”

Ben Burak Can ÜNAY, 1995 yılında Amasya’da dünyaya gelmişim. Ben beş aylıkken babamın işi nedeniyle İzmir’e gelmişiz, ilkokul ve ortaokulu Mavişehir’de liseyi ise Karşıyaka Endüstri Meslek Lisesi Makine bölümünde okudum. Liseyi bitirdikten sonra sınavsız geçiş hakkımı da kullanarak Ege Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Makine Teknolojileri bölümünde iki yıl okudum. Burada okurken aynı zamanda bir fabrikada bir yıl kadar para kazanmak ve işi öğrenmek için çalıştım. 2017 yılında okuldan mezun oldum. Fabrikada çalışmaya devam ediyordum ancak çok mutlu değildim. Astsubay olabilmek için internet üzerin-

den müracaat ettim, sınavı kazandım. Annem ilk başta “sen tek çocuğumuzsun sana bir şey olursa” diye çok sıcak bakmadı ama sonraları kabullendi. Askeri temel eğitimden sonra Kasım 2018 tarihinde ilk görev yerim olan Antalya ili Kepez İlçe Jandarma Komutanlığında Asayiş tim komutanı olarak atandım.

Bir yıldan uzun süre bu bölgede görev yaptıktan sonra kendi isteğimle doğu bölgesinde görevimi tamamlamak amacıyla tayinimi istedim ve ikinci görev yerim olan Şırnak Beytüşşebap Jandarma Komutanlığı’na atamam çıktı. Taştepe üs bölgesinde göreve başladım.

Yeni görev yerimde etrafı tanıma yerleşme oryantasyon sürecinden sonra ilk görevimize çıktık. Sabaha karşı gideceğimiz yere vardık. TİM komutanımın yanına gitmek üzere ayağa kalktım 200 metre kadar bir mesafeye gidip geldim. Dürbünle etrafı incelemeye başladım, tekrar aynı yolu gitmek için ayağa kalkıp yürümeye başladım, etrafta herhangi bir sorun görünmüyordu. Sonradan yapılan incelemelerde ortaya çıkan birbirine bağlı üç tane EYP (El Yapımı Patlayıcı)den ortadakinin basmışım, çok şiddetli bir sesle birlikte patlama oldu, hava-

ya fırlayıp yere düştüğümü, bağışmaları duydum, ne olduğunu anlayamamıştım, bilincim açıktı, belimden aşağısında çok yoğun bir yanma hissi vardı, sanki sıcak bir fırının içine girmiş gibiydim. TİM komutanım yanıma geldi; “beni duyuyor musun?” dediğini hatırlıyorum. O’na “bacaklarım duruyor mu?” diye sordum. Kemerini çıkartıp bacaklarıma turnike yaptı. Bir helikopter beni almaya geldi, arkadaşlarımla beni taşıdığını hatırlıyorum. Sonrasında Şırnak Devlet Hastanesi’nde ilk müdahalem yapılmış, patlamanın şiddetiyle çok yüksek sıcaklığa maruz kaldığı için her iki bacağım ampute edilmiş. Durumum kritik olduğu için yine bir helikopterle Ankara Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne sevk edilmişim. Benim ilk hatırladığım an gözlerimi çok zor bir şekilde aralamış nerede olduğumu sormuştum. Başımdaki doktorlar yaralandığımı ve Ankara’da olduğumu söylemişlerdi. Bu arada aileme haber vermişler, onlar hemen olduğum yere gelmişler, bir ara annemin sesini duyduğumu hatırlıyorum, elimi tutuyordu, çok güç harcayarak gözlerimi açıp annemi görmüştüm. Sekiz gün yoğun bakımda kaldıktan sonra 45 gün boyunca ortopedi kliniğinde tedavim devam etti. Bu süreçte sol baca-

ğimdan dört, sağ bacağımdan ise iki kere ameliyat oldum. Annem ve babam hep yanımdaydılar, tüm sağlık çalışanları bizimle çok ilgilendiler. Son ameliyatımı olduktan sonra maalesef hem ben hem de annemlerde covid-19 çıktı. Tedavimiz bittikten sonra 45 günlük hava değişimi için memleketimiz Amasya'ya geldik.

Buraya gelmek bana iyi gelmişti, hava değişimi süresinin sona ermesiyle kaymakamımızın tahsis ettiği bir araçla önce Ankara Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne daha sonra da Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ampüte Kliniği'ne yatışım

gerçekleşti. Bacaklarım için protez yapılıyor, malzemeleri bekliyorum. Sağ elimde sıkıntı vardı, burada el terazisinde çok şükür geçti sayılır.

Buraya geldikten sonra kendimi evimde gibi hissettim. Beytepe'de eğitim için bulunduğumuz yıllarda servisle Rehabilitasyon Merkezinin önünden geçer, nasıl bir yer olduğunu merak ederdik. Kim derdi ki bir gün buraya tedavi olmak için geleceğimi. Burayı herkesin görmesini tavsiye ederim, bence gerçek hayat burada. Bizim gibi olanlara umut kaynağı, kendimiz gibi olan, aynı sıkıntıları yaşayanları görünce insan kendi haline şükrediyor, hayata tutunuyor. TSK Elele Vakfının ismi gibi el ele vererek acılarımızın üstesinden geliyoruz. Burası eli olmayanın eli, gözü olmayanın gözü, bacağı olmayanın bacağı oluyor. Bütün personel çok ilgili, tüm doktorlarımız, hemşirelerimiz, fizyoterapistlerimiz, başhekimimiz komutanlarımız hepsi sağ olsunlar.

Ben buraya geldiğim ilk günlerde çok kötüydim, ama şimdi hayata geri döndüm. İki bacağım için protez yapıldı. Kesin işlemim oldu, birinci derece bakıma muhtaç raporu verildi, vazife malulü olarak emekli oldum.

2021 yılında nişanlandım.

Bir merkez düşünün, halkın yardımlarıyla, çok kısa sürede gönüllü olarak yapılan bağışlar sayesinde yapılmış. Hepimize artık ikinci bir ev olmuş bir merkez. Bir gazi abim "artık burası ömür boyu senin ikinci evin olacak" demişti. Gerçekten de öyle oldu. Onun için bu vakıf için ne yapsak az, bundan böyle çevreme, gittiğim her yerde TSK Elele Vakfı'ndan bahsedeceğim. Az da olsa herkes kendi bütçesine göre bağış yapmalı ve bu merkezi yaşatmalı. Hatta tedavi sürecim bitip bende ilk maaşımı aldığımda, mutlaka bağış yapacağım. Herkesten Allah razı olsun, inşallah daha çok buna benzer yerler çoğalsın, ellerinize sağlık bu imkânı verdiğiniz için çok teşekkür ederim.

- 📍 Kültür Mahallesi
Ziya Gökalp Cad.
Ataç-2 Sokak No:43/8
Kızılay / ANKARA
- ☎ 0312 431 33 96
- ☎ 0312 430 55 72
- ✉ elele@elele.org.tr
- 🌐 www.elele.org.tr
- 🐦 twitter@TSKElele

Ziyaettin KAYA / GAZİ

1976 yılında Erzurum'da dünyaya gelmişim. Babam hayvancılık ile uğraşıyor annem ise ev hanımı. Çocukluğum sekiz kardeşimle çok kalabalık bir ailede, babama yardım ederek geçti. 1983 yılında İstanbul'a taşındık, birçok farklı işte çalıştım. Ayakkabı boyadım, su sattım hatta sesim güzel olduğu için çeşitli yerlerde şarkı bile söyledim. Ama içimdeki en büyük arzum futbol oynamaktı. Bir futbol kulübüne gidip görüştüm ve kabul edildim. Antrenmanlara ailemden gizli gidiyordum. Bu arada okula da dışardan gidiyordum. Askerlik zamanım geldiğinde artık futbola ara vermem gerekiyordu. Askere gitmeden önce Malatya Spor Kulübü ile görüş-

tüm, askerlik dönüşü oynamak için anlaştık.

1997 yılında Tunceli / Ovacık'ta Jandarma Komanda olarak askerlik görevimi yapmaya başladım. Üs bölgesinde zaman zaman çeşitli operasyonlar için emniyet almaya gidiyorduk. Yine böyle bir görev sırasında mayına bastım. Patlamanın şiddetiyle ayağım parçalandı, köprücük kemiğim kırıldı. O anda aklımdan geçen tek şey acıdan ziyade artık futbol oynayamayacağım, belki de yürüyemeyeceğim oldu. Bölgeye hemen helikopter geldi, arkadaşım beni sırtına alarak piste kadar taşıdı. Öncelikle Elazığ Asker Hastanesi'ne götürüldüm. Hemen ameliyata almışlar, iç kanamam varmış. Yedi gün sonra uyanınca, Diyarbakır Asker Hastanesi'ne oradan da İstanbul Kasımpaşa Asker Hastanesi'ne getirildim. Yaklaşık bir yıl kadar tedavim devam etti. Daha sonra kesin işlem aldım ve gazi olma şerefine eriştim. 2000 yılında evlendim, Allah bağışlarsa beş çocuk babasıyım, eşim benim her şeyim oldu, bütün emekleri için ona minnettarım. Halen İstanbul Esenyurt'ta hayatıma devam ediyorum.

Rehabilitasyon merkezinde şu anda fizik tedavi görüyorum, bir ayağımız sürekli burada ve ömür boyu da öyle olacak. Yakın dönemde yine bir ameliyat daha

geçireceğim ama eminim son olmayacak, tedavi görmeye devam edeceğim. Bu merkez için emeği geçen herkese, tüm doktor ve çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfı bizler için bu merkezi yaptırmış.

Bizler gelip burada bir kere değil ömür boyu tedavi görüyoruz, sağlığınıza kavuşuyoruz. Tüm bunları düşünerek burayı inşa ettiren TSK Elele Vakfı'na, bağış yapan, düşünen, emek veren herkese tek tek teşekkür ediyorum. İyi ki böyle bir vakıf var, benim gaziliğim boyunca hep vardı, hep yanımdaydı.

Biz gazilerle gerçekten de ELELE...

Güler BOZKURT

MSB Ankara Özel Bakım Merkezi Hak Sahibi Emekli

TSK ELELE Vakfı, gazilerimize, askerlerimize ve bizlere daha iyi şartlarda yaşamak, iyileşmek, rehabilite olmak gibi farklı birçok konuda faydalı olan bir vakıf. Dolayısıyla bizlerin de bu vakfa yapacağımız tüm katkılar bu hizmetlerin artmasını ve çeşitlenmesini sağlayacaktır.

MSB Ankara Özel Bakım Merkezi'nde kalan bir hak sahibi olarak, evimiz gibi gördüğümüz ve çok memnun olduğumuz bu kurumu yaptıran TSK Elele Vakfı'na teşekkürlerimi sunar, tüm okuyuculardan ve burada kalan sahiplerinden desteklerini esirgememelerini rica ederim.

Bedriye YAŞIN

MSB Ankara Özel Bakım Merkezi Hak Sahibi Ev Hanımı

MSB Ankara Özel Bakım Merkezi'nde yaklaşık 12 yıldır hak sahibi olarak kalıyorum. Burası bizler o için o kadar güzel düşünülmüş bir yer ki adeta bir yuva oldu. Buradaki her şeyden ve tüm çalışanlardan çok memnunuz. Böyle güzel bir tesisi düşünen, yapan, yaptıran, emeği geçen herkesten, TSK Elele

Vakfı'nın bütün çalışanlarından Allah razı olsun. Vakıf yapılacak bağışlarla; gazilerimiz, engelli çocuklarımız ve bizler için böyle güzel imkanlar sunmaya devam eder. Allah gücünüze güç katsın iyi ki varsınız. Bana bu imkanı sağladığınız için de ayrıca teşekkür ederim.

Ayhan ÇIKLATEKERLİO

MSB Ankara Özel Bakım Merkezi Hak Sahibi Emekli

TSK ELELE VAKFI, bizler için çalışan hizmet veren çok değerli bir vakıf. Gazi evlatlarımızı sağlıklarına kavuşturmak için, bizlere bir yuva olmak için yaptığı hizmetler çok değerli. Biz bütün çalışmalarınızdan çok memnunuz .

Vakfın ismi gibi hepimiz ELELE

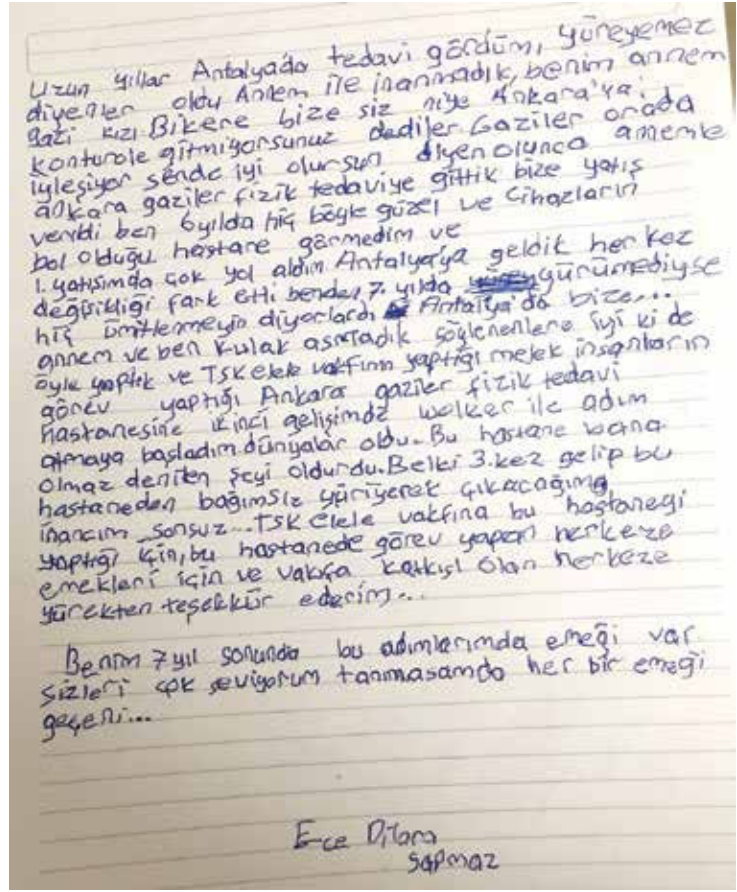
vererek, az çok demeden, daha çok yardım yapmalıyız. Bizlere yapılan tüm hizmetler için emeği geçen herkese tekrar tekrar teşekkür eder çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Ece Dilara SAPMAZ

Mektup var....

Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesinde tedavi gören Ece Dilara SAPMAZ'ın Vakfımıza göndermiş olduğu mektubu sizlerle paylaşıyoruz.

Uzun yıllar Antalya'da tedavi gördüm. Yürüyemez diyenler oldu. Annem ile inanmadık, benim annem gazi kızı. Bir kere bize siz niye Ankara'ya kontrole gitmiyorsunuz dediler. Gaziler orada iyileşiyor sende iyi olursun diyen olunca; annemle Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne fizik tedavi için gittik. Bize yatış verdiler. Ben altı yıl da hiç böyle güzel ve cihazların bol olduğu hastane görmedim. Birinci yatışımda çok yol aldım. Antalya'ya gelince herkes değişikliği fark etti, bende. Antalya'da bize yedi yılda yürüyemediyse hiç ümitlenmeyin diyorlardı. Annem ve ben hiç kulak asmadık söylenenlere, iyi ki de öyle yaptık.

Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfı'nın yaptığı, melek insanların görev aldığı Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne ikinci gelişimde wolker (yürüteç) ile adım atmaya başladım. Dünyalar benim oldu. Bu hastane bana olmaz denilen şeyi oldurdu. Belki üçüncü kez gelip bu hastaneden yürüyerek çıkacağım. İnançım sonsuz...

Türk Silahlı Kuvvetleri Elele Vakfı'na bu hastaneyi yaptığı için, bu hastanede görev yapan herkese emekleri için ve Vakfa katkısı olan herkese yürekten teşekkür ederim.

Benim yedi yıl sonun da bu adımlarımda emeği var. Sizleri çok seviyorum, tanımasam da her bir emeği geçeni...

Atatürk'ün doğumunun 100'üncü yılı olan 1981 yılında; Mustafa Kemal Atatürk'ün Millet Mektepleri'nin Başöğretmenliği görevini kabul ettiği tarih olan 24 Kasım 1928, Türkiye' de Öğretmenler Günü olarak kutlanmaya başlanmıştır.

Türkiye'de ilk kez 1981 yılında kutlanan Öğretmenler Günü için 24 Kasım tarihinin belirlenmesinin sebebi, Atatürk'ün doğumunun 100'üncü yılı olan 1981 yılında; Mustafa Kemal Atatürk'ün Millet Mektepleri'nin Başöğretmenliği görevini kabul ettiği tarihin 24 Kasım 1928 oluşudur.

Yeni Türk harflerine ilişkin kanun, 1 Kasım 1928 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edildi. Ülke çapında okur

yazar sayısının artırılması ve cehaletin önüne geçilmesi adına gencinden yaşlısına herkese yeni alfabenin öğretilmesi adına çalışmalar sürüyordu. 24 Kasım 1928 tarihine gelindiğinde ise Millet Mektepleri açıldı. Millet Mektepleri'nin açılışı ile birlikte Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'e de Başöğretmenlik unvanı verildi.

Kaynak: Derlemedir.

**“Öğretmenler!
Cumhuriyet sizden
fikri hür
vicdanı hür,
irfanı hür nesiller
ister.”**

Yıl 1914...

Yer Sarıkamış...

Şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz.

Sarıkamış'ta 60 bini donarak olmak üzere 78 bin şehit vermiştik. 1914 yılının 15-22 Aralık tarihleri arasında, Sarıkamış yakınındaki Allahuekber Dağlarında, Kars'ı Ruslardan geri almak için harekâta katılan 60 bin asker donarak öldü. Başkumandan vekili Enver Paşa büyük bir güçle, Rusları hiç beklemedikleri bir yerden, Allahuekber Dağlarından aşarak vurmaya ve Kars'ı yeniden vatan topraklarına katmayı hedeflemişti. Allahuekber Dağlarının yer yer 2-3 bin rakımlı geçitlerinde ısı, sıfırın altında 30 dereceye kadar düşüyordu. Türk askerlerinin büyük bölümü ise çölden gelmişti ve üzerlerinde yazlık üniformalar vardı.

Sarıkamış'ta dondurucu soğuk altında askerlerimizin durumunu Kurmay Subay Şerif

Bey "Sarıkamış" adlı kitabında şöyle anlatıyor: "Yol kenarında karların içinde çömelmiş bir asker, bir yığın karı kollarıyla kucaklamış, titreyerek, feryat ederek dişleriyle kemiriyordu. Kaldırıp yola sevk etmek istedim. Beni hiç görmedi. Zavallı çıldırmıştı. Bu suretle şu lanetli buzullar içinde biz belki on bin kişiden fazla insanı bir günde karların altına bıraktık ve geçtik". Rus Kafkas Ordusu Kurmay Başkan Vekili Dük Aleksandroviç Pietroviç Sarıkamış'ta gördüklerine anılarında şöyle yer vermiş: "İlk sırada diz çökmüş 9 kahraman. Mavzerleriyle nişan almışlar, tetiğe asılmak üzereler ama asılamamışlar... İkinci sırada cephe taşıyanlar var, sandıkları bir avuçlamışlar ki, kâinattan hırslarını almak istiyor gibiler. Öylesine kaskatı kesil-

mişler... Ve sağ başta Binbaşı Nihat. Dimdik ayakta, başı açık, saçları beyaza boyanmış, gözleri karşıda... Allahuekber Dağlarındaki son Türk müfrezesini teslim alamadım. Bizden çok evvel, Allah'larına teslim olmuşlardı." Allahuekber Dağları, 37 bin şehit verilerek aşıldı ve Sarıkamış kuşatıldı. Sarıkamış kuşatma harekâtı aşırı soğuk ve açlık yüzünden, hedef ele geçirilemeden, 15 Ocak 1915'de sona erdi. Osmanlı Ordusu bu dağlarda, 60 bini donma sonucu tam 78 bin şehit verdi. Rus birlikleri de bu savaşlarda 32 bin askerini kaybetti.

Kaynak: <http://www.kars.gov.tr/sehir-kartlarisarikamissehitleri>

İNÖNÜ MUHAREBELERİ

Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda imzalanan 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütarekesi'nin 5'inci maddesi ile Türk ordusunun silah ve cephanesine el konulmak, 20'nci maddesi ile de Türk ordusu terhis edilerek ortadan kaldırılmak istenmiştir. İşgal güçlerinin antlaşmaya bu hükümleri koymaktaki amacı, Anadolu'nun işgaline karşı duracak Türk askerî gücünü kırmak ve yok etmektir. Ancak onlar bu amaç ve düşüncesinde yanılmış, Anadolu'da yeniden bir oluşumla, kuva-yı milliye ruhu ile karşılaşmışlardır. Bu mücadele Mustafa Kemal Paşa liderliğinde, başlayan ve yeni bir devletin kuruluşunu ortaya koyan var olma mücadelesidir. İnönü Muharebeleri, Yunan meclisinin 3 Ocak 1921'de yayımladığı ve Yunan Kralı Konstantin'in ifade ettiği üzere, Yunan ordusunun silah zoruyla Sevr Antlaşması'nı kabul ettirmek amacıyla başlattığı işgal hareketine karşı, Türk ordusunun verdiği mücadelenin ve

zaferin adıdır. Türk İstiklal Savaşı'nda yapılan mücadeleler içerisinde İnönü Muharebeleri önemli bir yere sahiptir. 6-11 Ocak 1921 tarihleri arasında gerçekleşen Birinci İnönü Muharebesi ve 26-31 Mart 1921 tarihleri arasında gerçekleşen İkinci İnönü Muharebesi yeni kurulacak devletin oluşturduğu düzenli ordunun kazandığı ilk muharebeler olup, Türk İstiklâl Savaşı'nın seyrini değiştiren önemli mücadelelerdir. İnönü Muharebelerinin gerçekleştiği bölge Marmara Denizi'nin güneyi ve doğusunu kapsamaktadır. Bu bölgede, özellikle İzmit Sancağı, Bursa Vilayeti ve Eskişehir Mutasarrıflığı önemli merkezler olup, Güney'de Bursa-İnegöl-Eskişehir hattı, Kuzey'de Gemlik-İznik-Bilecik-Sakarya hattına kadar uzanmaktadır. Birinci İnönü Muharebesi öncesinde, Batı Cephesi Komutanlığı Albay İsmet Bey'in komutasında; karargâhı Küplü'de bulunan Yenişehir, İnegöl ve Bilecik havasından sorumlu olan 24'üncü

Tümen, merkezi Yunuslar'da bulunan 11'inci Tümen ve merkezi Gediz'de bulunan 61'inci Tümen'dir. Bir taraftan işgallere karşı kuva-yı milliye birlikleri tarafından mücadele verilirken, diğer taraftan Mustafa Kemal Paşa mecliste millî bir orduya sahip olmanın gerektiğini, bunun için de düzenli orduya ihtiyaç duyulduğunu ve yeni askerlerin silah altına alınmasını istiyordu. 22 Haziran 1920 tarihinde, Yunan birliklerinin genel taarruzu sonucu Bursa-Uşak hattının işgal edilmesi ile birliklerin tek bir komuta altında toplanması düşünülmüş ve fiilen "Batı Cephesi Komutanlığı" kurulmasına girişilmiştir. Komutanlığına da Orjeneral Ali Fuat CEBESÖY getirilmiş, 12 Temmuz 1920 tarihinde, millî ordunun kurulmasına başlanmıştır. Batı Cephesi Komutanlığının kuruluşu, başlangıçta eğitim ve disiplin yönünden zayıf millî kuvvetler arasında da bazı tepkilere yol açmış ve sonuçta Çerkez Ethem vakası yaşan-

mıştır. Çerkez Ethem isyanı bir taraftan Yunan ordusu ile mücadele veren ve bir taraftan da yeniden toparlanmaya çalışan Türk ordusunu zor durumda bırakmış ve zaman kaybettirmiştir. Ancak, TBMM'nin aldığı kararlar çerçevesinde kuva-yı milliye teşkilatları 15 Aralık 1920 tarihinde çıkarılan bir kanunla lağvedilmiş ve düzenli orduya geçilmiştir. Bakanlar Kurulu, 9 Kasım 1920 tarihinde aldığı karar ile Batı Cephesi Komutanlığı batı ve güney olmak üzere iki kısma ayırmıştır. Cephe Komutanı Ali Fuat Paşa görevden alınmış, yerine ise Albay İsmet İNÖNÜ getirilmiş ve İzmit, Ertuğrul, Eskişehir ve Kütahya bölgeleri de cepheye katılmıştır.

Bu arada 1921 başlarında, TBMM Hükümeti'nin yeni kurduğu düzenli ordu gün geçtikçe güçlenmiş ve birlikler sürekli takviye edilmiştir. Türk ordusundaki bu gelişme Yunan istihbarat raporlarında belirtilmiş ve Yunan ordusunda Türklerin karşı bir taarruza geçeceği kaygısı her geçen gün artmıştır. İstanbul'da bulunan Yunan askerî heyetinden, Yunan karargâhına gelen istihbarat raporlarında, Türklerin, Aralık 1920'lerin başından beri geniş bir faaliyette bulundukları, ordularını güçlendirdikleri ve yakında bir taarruza geçecekleri yönünde bilgiler aktarılmaktadır. 15 Mayıs 1919 tarihinde, İzmir'in işgali ile başlayan Batı Anadolu'yu işgal sürecinde Yunan kolordusu, 6 Ocak 1921 tarihinde,

Dimboz mevkiinden İnönü istikametine üç koldan harekete geçmiş ve Bozüyük ve Söğüt'ün güneyi ve İnönü'nün kuzeyinden Eskişehir'e uzanan yolları ele geçirerek 8 Ocak günü Bilecik'i işgal etmiştir. Yunan ordusu, 9 Ocak 1921 günü Türk mevzilerine taarruzu devam ettirerek savaşın geniş bir alana yayılmasını sağlamıştır.

9 Ocak 1921 tarihinde, Yunan ordusu İnönü mevzilerine kadar ilerlemiştir. Muharebeye katılacak olan üç Türk tümeninin bazı kuvvetleri, aynı gün İnönü mevzilerine yerleşmiş, bazı kuvvetler ise bölgeyi hareket halinde kontrol altına almıştır. 9-10 Ocak gecesi, Kütahya'dan trenle hareket eden Batı Cephesi Komutanı İsmet Bey, İnönü istasyonuna gelmiştir. 6 Ocak gününden 9 Ocak gününe kadar yaşanan gelişmeleri Fevzi Paşa TBMM'de yaptığı konuşmada şu şekilde ifade etmiştir. *"Hepinizin bildiği gibi Yunanlar Bursa cephesinde iki istikametten taarruza geçmişlerdi. Biri Yenişehir-Köprühisar-Bilecik istikameti, ikincisi İnegöl-Nazifpaşa-Pazarcık-Taraklı- Köprühisar mevkiinde düşman durdurulmuştu. Öncelikle bu bölgeden uzaklaştırıldı, ancak sonra takviye aldı... Dün Yunan kuvvetleri İnönü civarındaki Türk mevzilerine temas ederek taarruz etti. Bu taarruz durduruldu. Sonra sol tarafımıza taarruz etti, o taarruz da durduruldu. Bugün aynı mevzilerde muharebe devam etmektedir. Türk Kuvvetleri tamamen*

İnönü'nün kuzeyinde ve doğusunda uzanan sırtlar üzerindedir. Yunanların şimdiye kadar görünen ve doğrudan doğruya muharebeye iştirak eden kuvveti iki tümen kadardır. Bunun gerisinde daha bir Eczun tümen daha tahmin edilmektedir..."

10 Ocak 1921 tarihine kadar Yunan taarruzları hızlanmış ve Türk ordusunun hazırlamış olduğu stratejik savunma taktiği, yoğun Yunan taarruzlarını güçlükle durdurabilmiştir. Bu muharebede 10 Ocak günü iki tarafın kuvvetleri şu şekildedir. Türk kuvvetleri; 24'üncü Tümen, 4'üncü Tümen, 11'inci Tümen ve bunlara bağlı olan alaylar ile birlikte Batı Cephesi emrine verilen Depo Alayları ile toplamda 8500 asker, 5500 tüfek, 47 makineli tüfek ve 28 top şeklindedir. Yunan kuvvetlerinde ise, yaklaşık olarak iki piyade tümeni, bir süvari tugayı ve kolorduya bağlı birliklerden oluşmaktadır. Yunan 3'üncü Kolordusu, İzmir Tümeni, Manisa Tümeni ve Adalar Tümeninden oluşmaktadır ve Bursa yöresinde konuşlanmıştır. Yunan 1'inci Kolordusu ise Uşak bölgesinde dört tümenden oluşmaktadır. Yunan kuvvetlerinin mevcutları ise 427 subay, 15.816 er ve 12.500 tüfek, 270 makineli tüfek, 120 ağır makineli tüfek ve 72 top olarak tespit edilmiştir. Bu süreçte, Yunan kuvvetleri hem sayısal hem de donanım ve silah bakımından üstün durumdadır. Ancak bütün olumsuzluklara rağmen Yunan kuvvetlerinin

11 Ocak 1921' e kadar yaptığı taarruzlarda sevk ve idarede ve tertiplenmede hatalar yapılmış, diğer taraftan Yunanlar, Türk kuvvetlerinin ne pahasına olursa olsun savaşacaklarını, savunma hatlarını bırakmayacaklarını anlamışlardır.

Batı Cephesi Komutanı Albay İsmet Bey'in, 11 Ocak 1921 tarihli raporunda; *"9-10 Ocak tarihlerinde şiddetli geçen muharebelerde düşmanın önemli bir kayba uğradığı ve geri çekilmeye başladığı, düşmanın hareketi hakkında keşif çalışmalarının sürdürüldüğü ve bölgede birliklerin savunma tertibatını devam ettirdiği"* bildirilmektedir. Batı Cephesi Komutanı Albay İsmet Bey'in 12 Ocak 1921 tarihinde, kendisine bağlı tümenlere, 13 Ocak 1921 günü için yayınladığı cephe emrinde, *"tümenlerin yerinde kalmaları, bunun yanında süvari birlikleri tarafından keşif yapılması ve düşmanın taciz edilmesi"* emredilmiştir.

Genelkurmay Başkanı Vekili Fevzi Paşa tarafından, Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve bütün Vekâletlere gönderilen, 11 Ocak 1921 tarihli telgrapta, muharebe ile ilgili şu bilgiler verilmiştir. *"6 Ocak 1921'de, Yenişehir ve İnönü istikametinden başlayarak çeşitli şiddet ve aşamalarla İnönü mevzilerimize kadar uzanan düşman taarruzu, 9 ve 10 Ocak 1921'de Sav-*

cıbey-Akpınar-Karaağaç genel hattında meydana gelen çok şiddetli ve devamlı meydan muharebesinden sonra birliklerimizin kahramanca karşı koymaları ve müdafaaları karşısında durmuş ve 10-11 Ocak 1921 gecesi düşman taarruzdan vazgeçerek hızla geri çekilmeye başlamıştır." Genelkurmay Başkanı Vekili Fevzi Paşa, Batı Cephesi Komutanı Albay İsmet Bey'e

11 Ocak 1921 tarihinde çektiği telgraf ile *"Büyük komutanların şerefli komutası altında tam bir kahramanlıkla harp eden Batı Ordusunun, İnönü Meydan Muharebesi'yle kazanılan son başarılarından dolayı sizi ve Batı Ordusu subay ve erlerini tebrik eder, başarılarının devamını Allah'tan dilerim."* diyerek tebriklerini iletmıştır.

Yunan kuvvetleri İzmir'in işgalin-

den sonra ilk defa düzenli Türk birlikleri ile karşı karşıya gelmiş ve yapılan bu muharebe sonucunda geri çekilmiş, bu durum Türk milletinin moral gücünü ve ordusuna olan güvenini perçinlemiştir.

Birinci ve İkinci İnönü Muharebeleri arasındaki geçen süreçte askerî, siyasî, diplomatik bir çok gelişme yaşanmıştır. İtilaf Devletleri Birinci İnönü Muharebesi'nden sonra Sevr Antlaşması'nın üzerinde çeşitli değişiklikler yaparak Londra da bir konferans

düzenlemiştir. TBMM Hükümeti'nin de davet edildiği

bu konferansta Sevr masaya yatırılmış ve Türk ve Yunan tarafları arasında yaşanan sorunlar gündeme gelmiştir. Ayrıca bu dönemde, TBMM ile Sovyet Rusya arasındaki diplomatik ilişkiler ilerlemiş iki hükümet arasında, 16 Mart

1921'de Dostluk ve Kardeşlik Antlaşması imzalanmıştır. Sovyet Rusya bu antlaşma ile TBMM Hükümeti'ne maddi desteğin yanında silah ve malzeme desteği vermeyi de kabul etmiştir. İki muharebe arasında cephelerde Türk ve Yunan kuvvetleri arasında çeşitli çatışmalar yaşanmış ve Yunan ordusu, yeni bir taarruz için mevcutlarını genişletmiş ve lojistik desteğini artırmıştır.

İkinci İnönü Muharebesi'nin en önemli siyasi sebebi, Sevr'i ya da daha ağır maddeler içeren bir

antlaşmayı TBMM Hükümeti'ne kabul ettirmek ve Birinci İnönü Muharebesi'nden sonra kuvvetlenen Türk ordusuna daha fazla fırsat vermeden ortadan kaldırmak, ayrıca Birinci İnönü Muharebesi'nde alınan yenilgiyi kazanılacak bir zaferle gündemden düşürüp kamuoyunu etkilemektir. Muharebe öncesinde, Türk ve Yunan kuvvetlerinin silah ve teçhizat bakımından eşit olmadığı açıkça görülmektedir. Yunan Generali Papulas, bu muharebede İnönü mevzilerini iki yandan kuşatarak Türk birliklerini Eskişehir ovasında sıkıştırıp imha etmeyi planlamış ve birliklerini takviye ederek 23 Mart 1921 günü taarruza geçmiştir. Papulas muharebeyi yakından takip etmek maksadıyla, Bursa'ya gelmiş ve ordusunu iki grup halinde Eskişehir ve Afyon istikametine taarruza geçirmiştir. Yunan ileri harekâtı Birinci İnönü Muharebesi'nde olduğu gibi planlanmış, Bursa bölgesinden ilerleyen kuvvetler Eskişehir'e ulaşmak amacıyla üç koldan İnönü mevzilerine yaklaşmıştır. Yunanistan bu taarruzdan kesin sonuç almak istediğinden Uşak bölgesinden harekete geçen kuvvetler Afyon'u hedef almıştır. Uşak grubu, Dumlupınar mevzilerine kadar geldikten sonra Birinci İnönü Muharebesi'nde olduğu gibi durmamış ilerlemeye devam etmiştir. 24 Mart'ta, Dumlupınar mevzilerini işgal eden kuvvetler, ertesi gün tekrar taarruza geçerek 27 Mart akşamına kadar Afyon bölgesini işgal etmiştir. Eskişehir-Afyon hattını

ele geçirmek amacıyla harekâta başlayan Yunanlılar, böylece ilk hedeflerini gerçekleştirmiştir. Bu arada, Mustafa Kemal Paşa, İkinci İnönü Muharebesi'nin başlamasını şu şekilde anlatmaktadır; *"Efendiler, Yunan taarruzu konferans ve sulh hikâyesini bize zaruri olarak terk ettiriyor... Yunan Ordusunun Bursa ve doğusunda önemli bir grubu, Uşak ve doğusunda diğer bir grubu vardı. Bizim de kuvvetlerimiz, Eskişehir'in kuzeybatısında, Dumlupınar'da ve doğusunda olmak üzere iki grup halindeydi... Yunan Ordusunun Bursa ve Uşak grupları, 23 Mart 1921 günü ileri harekâta geçtiler. İsmet Paşa komutasında bulunan Batı Cephesi birlikleri, arz ettiğim gibi, Eskişehir'in kuzeybatısında yığınak yapmıştı. Karar, savaşı İnönü mevzilerinde kabul etmekte. Ona göre tedbir alınıyor ve hazırlıklar yapılıyordu."* Yunan kuvvetlerinin Bursa grubu, 23 Mart'tan itibaren Türk birlikleriyle muharebe ederek 26 Mart tarihinde İnönü mevzii önlerine gelmiştir. İsmet Paşa, İkinci İnönü Muharebesi'ni anılarında şu şekilde aktarmaktadır; *"Yunan taarruzu 23 Mart'ta başladı. İnönü mevzilerinde hazırlıklarımız iyi. Kesin muharebeyi burada vereceğiz. Toplayabildiğimiz kuvvetleri dağıtmak ve her yerde zayıf kalmak istemedik. Uşak'tan Afyon'a taarruz eden Yunan kolu. 24 Mart'ta Dumlupınar mevzilerini işgal ettikten sonra, birkaç gün içinde Afyon'a girdi... Eskişehir istikametinde iki koldan ilerleyen Yunan kuvvetleri, cephenin ileri hattındaki*

birliklerimizle muharebe ederek, 26 Mart'ta İnönü mevzilerine çattılar. İkinci İnönü muharebesi, tam bir askerî harekettir. Yunanlılar, bu muharebede, bizim iki İnönü muharebesi arasındayla toplayıp tanzim edebildiğimiz kuvvetten iki üç misli fazla bir kuvvetle harekâta giriştiler. İkinci İnönü Muharebesi, çok kanlı olarak dört gün sürmüştür. Birinci İnönü Muharebesine nispetle, bu sefer daha teşkilatlı bir halde bulunuyoruz. İnönü mevzilerinin sağ cenahında Metris-tepe taraflarına İzzettin Bey kumanda ediyor. Sol cenahta Arif Bey tümeni var. Düşman, 27 Mart'ta İnönü mevzilerine yanaştı. 28 Mart'ta şiddetli bir taarruz başladı. 28, 29 ve 30 Mart günleri dehşetli muharebeler oldu... 28 Mart'ta sabahın erken saatlerinde muharebe bütün cepheye şiddetlendi. Düşman sağ cenahımıza daha kuvvetli taarruz ediyordu. Bugünkü muharebelerde mevzilerimizin kilit noktası sayılan Metristepe düştü. O gece baskın taarruzları ile Metristepe'yi geri almaya çalıştık. Fakat bu teşebbüs muvaffak olmadı. Mustafa Kemal Paşa, Ankara'dan akşama doğru cephenin vaziyetini ve ne düşündüğümü sormuştu. Kendisine sabahtan beri cereyan eden muharebeleri anlattıktan sonra, düşman taarruzunun ertesi gün inkişaf edeceği kanaatinde olduğumu söyledim... Gece Mustafa Kemal Paşadan bir telgraf aldım. Büyük Millet Meclisi muhafız taburunu cephe emrine girmek üzere yola çıkardıklarını bildiriyordu. Ertesi

gün için aşağıdaki cephe emri-
ni verdim: 29 Mart günü Büyük
Millet Meclisi Muhafız Taburu
ile Cemil Cahit Beyin emrindeki
alay öğle üzeri ve öğleden sonra
cepheye yetiştirildi. Bugünkü mu-
harebelerde sol cenahın vaziyeti
nezaket kesbetmişti. Ertesi gün
sağ cenahta düşmanın ciddi bir
faaliyeti olmadı, fakat sol cenah
gittikçe tehlikeye giriyordu. Bu-
raya cephenin diğer yerlerinden
büyük ölçüde kuvvet toplamaya
çalıştım. Bu suretle hem tehlike-
yi önlemiş hem de cephenin bu
noktasından düşmana muka-
bil taarruza geçmek için imkân
hazırlamış oluyordum. Ben de
Metristepe tarafından sol cena-
ha geçtim. Düşündüğüm muka-
bil taarruzu yaptım. Düşmanın
sağ kanadına yüklenirdim. Burun
buruna muharebe ediliyor, düş-
man direniyor. Nihayet, İzzettin
Bey de sağımızdan mukabil ta-
arruza geçti, düşman cephesini
çökertti. Sol cenah karşısındaki
düşman da çekilmeye başladı.
Muharebeyi kazandık.”

Mustafa Kemal Paşa, İkinci
İnönü Muharebesi'nin zaferle
sonuçlanma haberini aldıktan
sonra cephe komutanı İsmet
Paşa'ya çektiği telgrafta kendi-
sini şu sözlerle tebrik etmiştir;
“Bütün dünya tarihinde, sizin
İnönü Meydan Muharebeleri'n-
de üzerinize yüklendiğiniz görev
kadar ağır bir görev yüklenmiş
komutanlar pek azdır. Milletimizin
İstiklal ve varlığı, dâhice idareniz
altında görevlerini şerefle yapan
komuta ve silâh arkadaşlarını-
zın kalbine ve vatanseverliğine
büyük bir güvenle dayanıyordu.

Siz orada yalnız düşmanı değil,
milletin makûs talihini de yendi-
niz. İstilâ altındaki talihsiz top-
raklarımızla birlikte bütün vatan,
bugün en ücra köşelerine kadar
zaferinizi kutluyor. Düşmanın is-
tilâ hırsı, azminizin ve vatanse-
verliğinizin yalçın kayalarına ba-
şını çarparak paramparça oldu.
Adınızı tarihin şeref abidelerine
yazan ve bütün millete size kar-
şı sonsuz bir minnet ve şükran
duygusu uyandıran büyük gazâ
ve zaferinizi tebrik ederken, üs-
tünde durduğunuz tepenin size
binlerce düşman ölüleriyle dolu
bir şeref meydanı seyrettirdiği
kadar, milletimiz ve kendiniz için
yükseliş parıltılarıyla dolu bir ge-
leceğin ufkuna da baktığını ve
hâkim olduğunu söylemek is-
terim.” İkinci İnönü Muharebesi
stratejik savunma esasları göze
alınarak yapılmıştır. Savunma
içinde alınan tertiplerde, derinliğe
önem verilmiş ve mevziye giren
düşmana hemen karşı taarruzlar
uygulanarak mevziiden atılması
sağlanmıştır. Bu şekilde mevzi-
ler elde tutulmaya çalışılmıştır.
Bu Muharebe, Sevr Antlaşma-
sı'nı silah zoru ile TBMM Hükü-
meti'ne kabul ettirmek amacını
güden Yunanistan'ın mağlubiye-
ti ile sonuçlanmıştır. Yunan or-
dusu ikinci defa İnönü mevziile-
rinde bozguna uğramıştır. İkinci
İnönü Zaferinden sonra; TBMM
Hükümeti varlığını bütün Avrupa
devletlerine göstermiş, hem içe-
ride hem dışarıda TBMM Hükü-
meti'nin nüfuz ve itibarı artmıştır.
Millî ordunun bütün imkânsızlık-
lara rağmen kazandığı bu zafer
kendine güveni, sevk ve idareye

olan bağlılığı artmıştır. Fransız-
lar Zonguldak'tan, İtalyanlar ise
Güney Anadolu'dan çekilmeye
başlamış, Anadolu'daki işgal
hareketinin sonuçsuz kalacağını
görmeye ve anlamaya başlamış-
lardır.

Kaynakça

a. Arşiv Belgeleri
Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt
Dairesi Arşivi, (ATASE) İstiklal Harbi Kataloğu,
Kutu.691, Gömlek.24, Belge.024aa., İSH.,
K.691, G.36, B.036a., İSH., K.914, G.104,
B.104ab., İSH., K.914, G.111, B.111a., İSH.,
K.693, G.2, B.002a., İSH., K.692, G.143,
B.143ab., İSH., K.693, G.6, B.006ab., İSH.,
K.696, G.7, B.007ah., İSH., K.693, G.30,
B.030aa., İSH., K.593, G.70, B.070a., İSH.,
K.692, G.61, B.61a., İSH., K.692, G.61,
B.61aa., İSH., K.692, G.96, B.96ab., İSH.,
K.914, G.108, B.108a., b. Kitap ve Makaleler
Ahmet (Midillili), Birinci İnönü Muharebesi'nin
İç Yüzü, Ankara 1930., Apak Rahmi, İstiklal
Savaşı'nda Garp Cephesi Nasıl Kuruldu, İs-
tanbul 1942., Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri
(Bugünkü Dille), Atatürk Araştırma Merkezi
Yayını, Ankara 2006., Özalp Kazım, Millî Mü-
cadele, 1919-1922, Türk Tarih Kurumu Bası-
mevi, Ankara 1985., Özlü Hüsnü, “Harp Ra-
porlarına Göre Birinci İnönü Muharebesi'nin
Analizi”, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi,
C.28, Ankara, 2012., Sarıhan Zeki, Kurtuluş
Savaşı Günlüğü, TBMM'den Sakarya Sava-
şı'na, 23 Nisan 1920- 22 Ağustos 1921, C.III,
Ankara 1986., Selek Sabahattin, İsmet İnö-
nü, Hatıralar, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1985.
Selişık Selahaddin, “Türk İstiklal Harbi'nde
Birinci İnönü Muharebesi”, Askerî Mecmua
(Tarih Kısmı), İstanbul 1 Haziran 1933., Seli-
şık, Selahattin, Türk İstiklal Savaşı'nda Birinci
İnönü Muharebesi, Genelkurmay Askerî Tarih
Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları, Ankara,
2006., Sofuoğlu Adnan, Kuvayımiliye Dö-
neminde Kuzeybatı Anadolu, (1919-1921),
Genelkurmay Basımevi, Ankara 1944. Türk
İstiklal Harbi Batı Cephesi, Genelkurmay Baş-
kanlığı Harp Tarihi Dairesi Resmi Yayını, C.2,
Kısım 3, Ankara 1966.c. Dergiler Askerî Tarih
Belgeleri Dergisi, S. 91, Genelkurmay Askerî
Tarih ve Stratejik Etüt Dairesi Başkanlığı Yay-
ını, Eylül 1991. Askerî Tarih Belgeleri Dergisi, S.
92, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt
Dairesi Başkanlığı Yayını, Kasım 1991. Askerî
Tarih Belgeleri Dergisi, S. 127, Genelkurmay
Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Dairesi Başkanlığı
Yayını, Haziran 2011. [https://ataturkansiklo-](https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/inonu-muharebeleri/)
[pedisi.gov.tr/bilgi/inonu-muharebeleri/](https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/inonu-muharebeleri/)

Tuana KILIÇ

Psikolog

TSK ELELE Vakfı Öz.Eğt. ve Reh. Mrk.

OYUN VE OYUN TERAPİSİ

Yetişkinler nasıl kendilerini konuşarak anlatıyorsa çocuklar da kendilerini oyun, resim gibi genelde sözel olmayan yollarla anlatır. Oyun çocuklar için hayatın bir parçasıdır ve en temel haktır. Herhangi bir amacı olsun veya olmasın çocuk yalnızca istediği için oyun oynayabilir. Türk Dil Kurumu'na göre oyun "*Yetenek ve zekâ geliştirmeye yarayan, belirli kuralları olan iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence.*" olarak tanımlanır.

Aslında ilk çağlardan bu yana yapılan kazı çalışmalarında çeşitli oyuncak bulgularına rastlanmasından anlaşılabileceği üzere oyun, çok uzun yıllardır insan hayatında vardır. Ancak 1800'lü yıllara kadar bir süre boyunca çocukların minyatür yetişkinler olarak görülmesi oyunu geri plana atmıştır. Kuramsal olarak iyi-

leştirici yönüyle oyun, 1800'lerin başında Freidrich Schiller tarafından ele alınmıştır.

Bebekler, genelde dünyayı tanımak için duyuşsal oyunları kullanır, sıklıkla dokunabileceği ya da ses çıkarabilecek kısıtlı oyuncaklardan ve oyunlardan hoşlanır. Bu dönemlerde taklitle dayalı oyunlara da rastlanır. Okul öncesi süreçte çocuk oyuncaklarla işlevlerine göre oynar, hikayeli oyunlar kurmaya başlar. Okulla beraber çocuk; işbirliğine dayalı, kurallı oyunları daha çok tercih etmeye başlar. Bundan hareketle çocuğun gelişim düzeyiyle beraber oyunların kuralları da artmaktadır diyebiliriz.

Oyun işlevseldir. Çocuğu gerçek hayata hazırlar. Kimilerine göre evrimin yaşam içerisindeki görünümüdür, ilkel oyunlarla

başlayıp daha kompleks oyunlara doğru ilerler. Çocuklar oyun yoluyla enerjilerini atar ve rahatlarlar. Çocuğun problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir.

Oyunlar, bedensel hareket içerdiği için kaba motor becerilerini güçlendirir, özellikle evcilik ise ince motor becerilerinin gelişmesini sağlar. Ortak oynanan oyunlar başta olmak üzere çoğu oyun, empati becerisinin güçlenmesini sağlar. Oyun esnasında, yenmek kadar yenilmenin de olağan olduğunu gören çocuk duygularının farkına varır ve onlar üzerinde kontrol sağlamayı öğrenir. Sayışma, tekerleme gibi sözel içerikler ise çocukların dil gelişimine katkıda bulunur.

Oyunun faydalarının çokluğu ve çocukların kendilerini en iyi oyun yoluyla ifade ettiğinin keş-

fiyle beraber oyun; ilk kez Freud tarafından terapide yardımcı araç olarak psikolojide kullanılmaya başlanmıştır. Oyun terapisi çocuğu tanıma, takip etme ve gerekirse müdahale etmek için yaygın kullanılan tekniklerden biri haline gelmiştir. Çocuklar kimi zaman kendilerini ifade edemedikleri için davranış problemleri gösterirler, oyun terapisinde kendini ifade edebilen çocukta davranış problemleri azalma eğilimindedir.

Oyun terapisi, oyunu çocuğun kendini ifade etmesinin doğal bir yolu olarak görür. Çünkü çocuklar oyun içerisinde kendilerini konumlandırırken içten ve dürüsttürler. Oyun terapisiyle çocuk, hem içinde bulunduğu odayı ve oyuncakları hem de kendisini keşfetme şansı yakalar. Çocuk kendini bulmaya çalışırken diğer insanların da farkına varır ve onları anlamanın yollarını görmeye başlar.

Oyun terapisi iki amaçla kullanılır. Bunlardan ilki; gözlem yoluyla çocuğun sosyal, duygusal ve bilişsel becerilerini ölçen, çocuğu tanımaya yönelik amaçtır. Bir diğeri ise, tedavi edici amaçtır. Çocuk ve terapist terapötik ittifakı geliştirdikten sonra çocuk, oyun yoluyla kendini ifade eder ve oyun yoluyla öğrendiği becerileri gerçek dünyaya taşıması için yüreklendirilir. Saldırgan davranışlar, çeşitli fobiler, özgüven ve kaygı sorunları, uyum problemleri gibi pek çok sorun oyun terapisinin tedavi alanına girer.

Sultanberk Halmatov'un Oyun Terapisinde Pratik Teknikler isimli kitabının başında, oyunun terapötik gücünü ilk tanımlayan

kişi olan Schafer'ın terapötik etmenlerine yer verilmiştir. Özetlemek gerekirse, çocukların sözel yollarla kendini ifade etme sınırlılığı oyunda kendini göstermez. Çocuklar, oyunla duygu ve düşüncelerini daha rahat ifade eder, dışa vururlar. Bilinçsiz olarak kullanılan savunma mekanizmaları oyunla beraber bilinç düzeyine çıkar. Çocuklar, yeni bilgi ve becerileri doğrudan veya dolaylı fark etmeksizin oyunla daha kolay öğrenirler. Gerildikleri ve kendini ifade edemedikleri anları oyunla canlandırarak duygusal boşalma yaşarlar. Aynı şekilde ileride strese yol açabilecek olan bazı durumların provasını yaparak kendilerine stres aşılar, bağıışıklıklarını güçlendirirler. Evcilik ve canlandırma oyunları sayesinde farklı karakterlere bürünmek çocuklarda empatinin gelişmesini sağlar. Psikanalitik çerçeveden bakacak olursak; Freud'un deyimiyle, süperegö yani ahlâk, altı yaş civarlarında oluşmaya başlar. Oyunlarla empatinin geliştirilmesi sağlıklı ahlâk anlayışının oluşmasına da katkı sağlayacaktır. Ayrıca gerçekte yapamayacakları ya da başaramayacaklarını düşündükleri eylemleri oyun yoluyla gerçekleştirebilir, bu sayede çocuğun yeterliliği güçlendirilir. Başka çocuklarla beraber oynanan kurallı oyunlarsa, çocuklara dürtülerini kontrol etmeyi öğreterek dürtüselliklerini azaltır, özdenetimi oluşturur.

Oyun terapisi için ayrı bir oyun odasının olması tercih edilse de terapistin yanında taşıyabileceği bir çanta dolusu oyuncak ve mahremiyeti sağlayacak temiz

odada da oyun terapisi yapılabilir. Başlangıç için çantanın veya odanın içinde bebek ailesi, birkaç parça eşyası olan bebek evi, biberonlar, oyuncak silah, oyuncak askerler, bez bebek, oyuncak araba, oyuncak telefon ve kil, resim kağıdı, boya kutuları, boya kalemli gibi sanat malzemeleri yeterli olacaktır. Önemli olan çocuğun kendisini güvende hissedeceği ve rahatça ifade edebileceği ortamı oluşturmaktır.

Günümüzde oyun terapisini en genel hatlarıyla yönlendirilmemiş ve yönlendirilmiş olarak ikiye ayrılır. Yönlendirilmemiş oyun, terapilerinde terapist aktif değildir, seanslar çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına göre çocuğun kendisi tarafından şekillendirilir. Bunlardan biri olan "*psikodinamik oyun terapisi*" Freudyen bir yaklaşımdır. Tıpkı yetişkinlerde serbest çağrışımın kullanılması gibi çocuklarda da serbest oyun kullanılır. Çocuğun sahip olduğu duyguları nasıl inceleyip davranışa döktüğü gözlemlenir ve çocuğa sağlıklı baş etme yolları uyumlu davranışlar öğretilir. "*Oyun Terapisi*" kitabının yazarı ve çocuk merkezli oyun terapisinin kurucusu Axline, çocukların kendilerini yönlendirme ve kendini gerçekleştirme kapasitesinin olduğunu savunur. Bu ekolde çocuk istediği sürece terapist oyuna dahil olur, oyun esnasında çocuğun yaptıklarını ona tekrar aktif gözlemci rolünü sürdürür. Terapist çocuğu koşulsuz kabul eder, tüm varlığıyla çocukla ilişki kurmak için oradadır, oyun odasının ve sürecin sorumluluğu çocuktur oyun içeriğine ve sü-

rece müdahale edilmez. Çocuk merkezli oyun terapisinden türemiş olan deneyimsel oyun terapisinde amaç çocuğun önceden yaşadığı travmaları yeniden deneyimlemesidir. Terapist, bu süreçte çocukla beraber olduğunu hissettirir ve çocuğun bu deneyimini pekiştirir.

Yönlendirilmiş oyun terapilerinde; terapist daha aktiftir, görece yapılandırılmıştır, seansın içeriği ve program kısmen bellidir. Bunlardan ilki terapiye ebeveynlerin de dahil olduğu *“filial terapi”*dir. Öncelikle ebeveyne oyun terapisi hakkında bir eğitim verilir ve ebeveyn tıpkı çocuk merkezli terapist rolüne bürünür. Bu süreç, filial terapistin gözetimi altında geçer, gerektiğinde ebeveyne verilen eğitim tekrar edilir, ebeveyne süpervizörlük yapılır. Bir diğer yönlendirilmiş oyun terapisi ise *“bilişsel davranışçı oyun terapisi”*dir. Yetişkinlere uygulanan bilişsel davranışçı ekolün oyunla harmanlanmasından oluşur. Terapist aktiftir, çocuğun olumlu davranışlarını pekiştirmek için övgüler kullanılır. Eğitsel özelliği vardır, çocuğun gelişim seviyesine uygun problem çözme becerileri edinmesi ve olumsuz düşüncelerinin yerini olumlulara bırakması amaçlanır.

Terapi eğitimleri; psikolojik danışman, psikolog ve psikiyatristlere verilmektedir. Terapist, unvanını kazanmak için yıllar süren eğitim ve süpervizyonlardan geçmiş olmak ayrıca klinik psikolog olmak gerekir. Oyun terapisti olmak için uzman kendisine yakın gördüğü ekolü seçerek onun uzun süren eğitimini almalıdır. Alınan eğitim, ekol hakkında yeterli teorik bil-

giyi içermeli ve sonrasında vaka sunumlarıyla öğrenilenler pekiştirilmelidir. Eğitimin teorik kısmı bittikten sonra süpervizyon aşamasına geçilerek eğitimi alan uzman çocukla terapiye başlamalı, terapistin değerlendirilmesi ve yönlendirilmesi eğitmenle beraber yapılmalıdır.

Geleneksel oyun olarak isimlendirilen elim sende, saklambaç, körebe ve daha nice oyun farkında olmasak bile gelişime faydalıdır. Küçükken tüm bu oyunları oynamamış olan yoktur diye düşünüyorum. Bunlardan *“elim sende”*yi oynarken yaşanan heyecan, yakalanmamalıym diye yaşanan stres aslında bize kaygımızı kontrol etmeyi öğretti. Saklambaç oynarken saklanan karanlık yerler, sessiz odalar korkularımızla yüzleşmemize yardım etti. Konuşmak için can atarken susmamızı isteyen *“tıp oyunu”* dürtülerimizi kontrol etmemizi sağladı. Hikaye tamamlamaca oyunu bilinçaltına attığımız gerçekleri gün yüzüne çıkardı. Farkında olalım ya da olmayalım oyunlar yazıda defalarca kez değinildiği üzere gelişime, değişime katkı sağlar. Oyunlara gereken önemi vermek, sağlıklı nesiller yetiştirmemizin neredeyse ön koşuludur.

Özel gereksinimli çocuklarda gelişim, normal gelişim gösteren yaşlılarına göre daha farklı süreçte olduğu için oyun terapisinin uygulanması bilinenden daha geniş bir yaş aralığına yayılabilir. Ayrıca terapi süreci özel gereksinimli çocuklarda daha eğitsel geçebilmektedir. Örneğin, otizmlili bir çocuğun bir başkasıyla iletişime geçip oyun oynaması ve bundan

keyif almayı öğrenmesi seansların yalnızca terapötik bir amaca hizmet etmeyeceğini gösterir. Özel gereksinimli çocuklar; ebeveyn ve öğretmenleri dışında bir başkasına güvenmekte ve ilişki kurmakta zorlanabilirler. Oyun terapisiyle, çocuk onunla ilişki kurmak isteyen farklı bir yetişkinle karşı karşıya kalır. Bu yeni iletişim ona başkasına kendini açma fırsatı verir. Zamanla kurulan terapist-danışan ilişkisiyle beraber iyileşme başlayacaktır. İyileşmenin bir süreç olduğu unutulmamalıdır.

Özel Eğitimde Oyun Terapisinin Önemi:

Farkındalığı olan çocuklarda özellikle okul öncesi dönemde, çocukların içsel dünyalarını dışa vurabilen en etkili araç oyundur. Duyguları ifade etmek ve bireysel farklılık yaratmak adına oyun çocuk için vazgeçilmezdir. Yetişkin ile kuramadığı etkileşimi, kendi ortamını yaratarak dışa aktarmak onun için vazgeçilmez bir durum haline gelecektir. Akademik yaşının tüm birikimini oyunla birlikte hayata sunacaktır.

Kaynakça :

- İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi “Oyun ve Oyun Terapisi” Dersi (Doç. Dr. Sevecan Karakoç Demirkaya) oyunterapileri.org
- sozluk.gov.tr
- Virginia M. Axline (2019) “Oyun Terapisi”
- Sultanberk Halmatov (2021) “ Oyun Terapisinde Pratik Teknikler”

Genel Tanıtım

Gut Hastalığı Nedir?

Gut, eklemlerde ağrı, şişlik, hassasiyet ve sıcaklığa neden olan bir iltihap şeklidir. Eklemlerde meydana gelen şişlik, kızarıklık, hassasiyet, ani ve şiddetli ağrı şeklinde kendini belli eder. Genellikle ayak başparmağının eklem ağrısı ile karakterizedir. Gut hastalığında bacak eklemleri (ayak, ayak bileği ve diz) en çok etkilenen yerlerdir.

Gut hastalığının atakları bir anda meydana gelebilir. Gut hastalığı kişiyi, çoğu zaman gecenin ortasında ayak başparmağında hissettiği bir yandıği hissiyle uyandırabilir. Etkilenen eklem bölgesi diğer bölgelere göre daha sıcak, şiş ve çok hassastır. Genellikle ilk ataklarda bir eklemi etkileyen gut, bir süre sonra yayılım göstererek birkaçına birden dağılabilir. Özellikle ayak başparmağı en sık etkilenen bölgelerin arasındadır, ancak gut hastalığında bacakta-ki (diz, ayak bileği, ayak) ve kol-

lardaki diğer eklemleri (el, bilek ve dirsek) daha az etkileyebilir. Gut hastalığının nadiren de olsa omurgayı etkilediği görülmektedir. İlk dönemde, yılda bir veya birkaç kez görülen gut atakları, ilerleyen dönemlerde daha sık olabilir ve yılda birkaç kez görülebilir. Aynı zamanda gut atakları farklı eklemlerde olabileceği gibi aynı eklemlerde de tekrarlayabilir. Gut atakları zamanla daha da sıklaşmaya başlayabilir ve eklemlere yayılım gösterebilir. Gut ataklarının sıklaşmasıyla birlikte görülen semptomlarda daha ciddi etkiler yaratabilir.

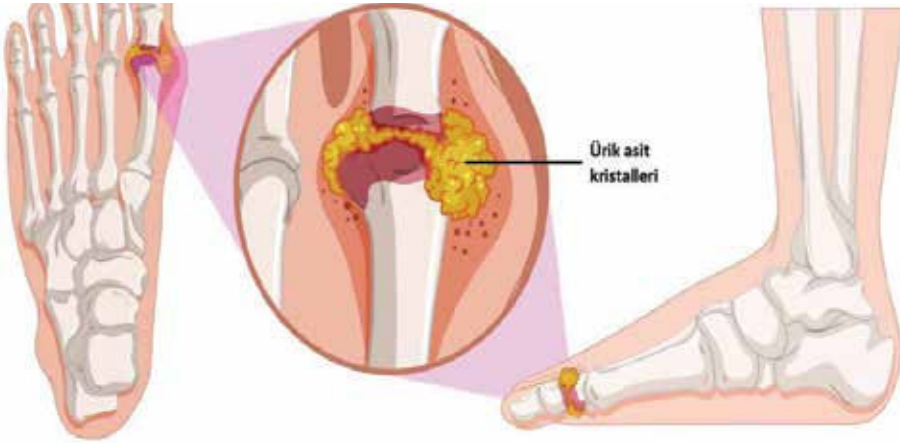
Nedenleri

Gut, vücuttaki aşırı ürik asit miktarından kaynaklanır, bu da eklemlerde ve yumuşak dokularda anormal ürik asit kristallerinin (monosodyum urat kristalleri) birikmesine ve gut hastalığına neden olur. Bir yumruya yol açan yumuşak dokudaki ürik asit toplanmasına tofus denir.

Ürik asit kristalleri böbreklerde de oluşabilir ve böbrek taşlarına neden olur. Monosodyum urat vücutta doğal bir kimyasal olan ürik asitten oluşur. Ürik asit, RNA ve DNA'nın (hücrelerdeki genetik materyal) doğal parçalanmasından meydana gelir. Özellikle kırmızı etlerin, kabuklu deniz canlılarının ve sakatatların aşırı tüketimi vücutta ürik asit birikimine yol açar. Alkolden kaçınmak, hayvan etlerini az, sebze ve meyveleri daha fazla tüketilmesini amaçlayan bir diyet ile kandaki ürik asit seviyesinin ve gut ataklarının gelişmesi olasılığının azaltılması sağlanabilir.

Belirtileri

Gut, genellikle uyarı vermeden meydana gelen ani ve tekrarlayan ataklarla karakterizedir. Şiddetli ve kronikleşen gut, vücudun deforme olmasına neden olabilir. Her birey farklı semptomlar yaşayabilirken, en yaygın görülen gut belirtileri ise aşağı-

daki gibidir;

Yoğun eklem ağrısı Gut, genellikle ayak başparmağının eklemi- ni etkiler, ancak bu durum her- hangi bir eklemden de oluşabilir. Yaygın olarak etkilenen diğer ek- lemler ayak bilekleri, dizler, dir- sekler, el bilekleri ve parmakları içerir. Ağrının başlamasından sonra dört ila 12 saat içinde şid- deti artabilir.

Ağrı Atak sırasında gelişen şid- detli ağrı azaldıktan sonra, bazı eklem rahatsızlıkları birkaç gün- den birkaç haftaya kadar sürebil- lir. Atakların daha uzun sürmesi durumu daha fazla eklem etki- lenmesine sebep olabilir.

Şişlik ve kızarıklık Atak sırasın- da etkilenen eklemlerde şişlik ve kırmızı lekeler meydana ge- lebilir. Hareketlerin kısıtlanması: Gut hastalığının ilerlemesi duru- munda eklemler normal şekilde hareket ettirilemeyebilir ve bu durumda hareketlerin kısıtlan- masına neden olur.

Tanı Yöntemleri

Gut Hastalığı Tanı Yöntemleri Gut, bir kan testiyle kolayca teş- his edilemeyen hastalıklar ska- lasındadır. Çünkü birçok insanın farklı nedenlere bağlı olarak kan ürik asit seviyelerinde artış olabi-

lir ve bu durum her zaman gut hastalığına neden olmaz.

Gut hastalığının tanısı için, has- talıktan etkilendiği düşünülen bir eklemden sıvı alınır ve bu sıvı patolojik inceleme için gönderilir. Sıvı, monosodyum urat kristalle- rinin varlığı için polarize bir mik- roskop altında incelenir.

Kan testi; doktorunuz kandaki ürik asit ve kreatinin seviyelerini ölçmek için bir kan testi önerebi- lir. Yine de kan testi sonuçları ya- nıltıcı olabilir. Bazı insanlar yük- sek ürik asit seviyelerine sahiptir, ancak hiçbir zaman gut hastalı- ğına sahip olmazlar. Bazı insanlar da gut belirtileri ve semptomları gösterir, ancak kanlarında ola- ğandışı ürik asit seviyeleri yoktur. Röntgen; Gut hastalığı dışında eklem iltihabına neden olabile- cek diğer hastalıkların bulunma- sında yardımcı olur.

Ultrason; kas ve iskelet siste- mindeki eklemlerde meydana gelen iltihabi durumu veya urat kristallerini tespit edebilir.

MR görüntülemesi ile eklemden- ki urat kristallerin varlığı tespit edebilir. Gut hastalığı, eklemlerin zayıflamasına ve uzun vadede eklem hasarına neden olabile- ceğinden, bu hastalıkta doğru tanının konulması son derece

önemlidir.

Tedavi Yöntemleri

Gut Hastalığı Tedavi Yöntemleri Gut hastalığı tedavi edilebilir ve kontrol edilebilir bir hastalıktır. Gut hastalığının belirtileri, genel- likle tedavinin başlamasından sonraki 24 saat içinde belirgin bir şekilde iyileşebilir. Risk faktör- lerine bağlı olarak değiştirilebilir durumlarda ele alınarak kandaki ürik asit seviyeleri düşürülebilir ve yaşam biçiminde yapılan de- ğişiklikle desteklenebilir.

Gut tedavisinde kullanılan ilaç- lar, gut atağını engelleyerek, ürik asidi düşürmeye yardımcı olur. Böylece gelecekteki gut atakları da önlenmiş olur. Gut hastalığın- da öngörülen tedavi şekli, kişi- nin yaşı, aldığı ilaç türü, böbrek fonksiyonu, genel sağlık duru- mu ve diğer sorunlara bağlı ola- rak değişebilir. Anti-enflamatuvar ilaçlar, ağrıyı ve atakların şidde- tini azaltır. Gut saldırısı tamamen iyileşene kadar genellikle devam ederler. Yan etkiler meydana gelirse, tedavi farklı bir ilaca de- ğiştirilebilir. Hekiminiz, olası yan etkileri sizinle görüşecektir. Böb- rek hastalığı, kalp yetmezliği, di- yabet, ülser hastalığı, mide veya bağırsak kanaması öyküsü veya diğer kronik durumlar varsa, gut tedavisi bunlara göre de şekil- lendirilebilir.

Acıbadem Web ve Yayın Kurulu tarafından hazırlanmıştır.

<https://www.acibadem.com.tr/>

Arzu ÇİFTÇİ DEMİRCİ

Uzm. Dr.

KORONAFOBİ

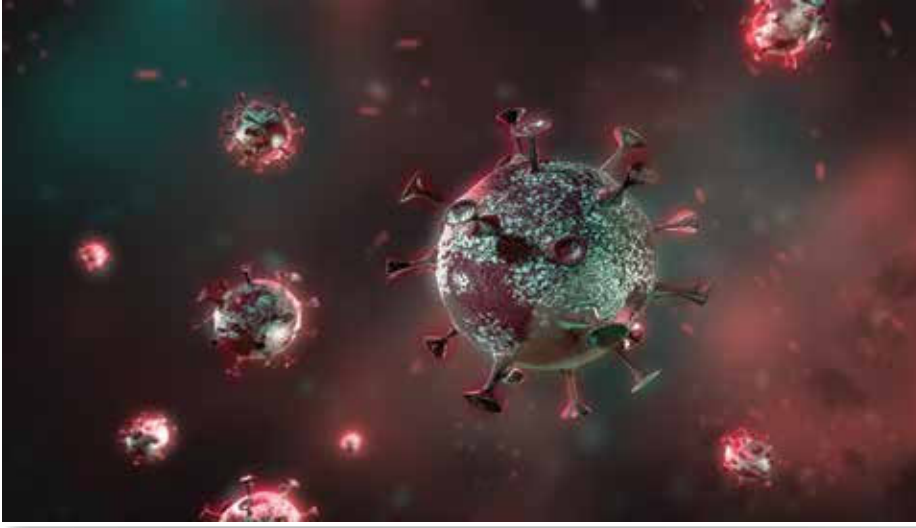
Virüsten Daha Hızlı Yayılıyor

Koronavirüs salgınının neden olduğu korku ve kaygı, ruh sağlığı için büyük risk oluşturuyor. Salgının ne kadar süreceği konusundaki belirsizliği ve binlerce insanın ölümüne neden olduğu gerçeğini saplantı haline getiren kişinin yaşadığı kaygı, salgınla birlikte yeni bir korku tablosunu da ortaya çıkardı.

Pandeminin neden olduğu kaygılı düşünce maalesef zihinlerde koronavirüsten daha hızlı yayılıyor. Bazı kişiler, Covid-19 ve virüsten korunma yollarına aşırı odaklanma sonucu abartılı ve anormal davranışlar sergileyebiliyor. Korku, panik, çaresizlik, umutsuzluk, belirsizlik ve öfke duyguları arasında gelgitler yaşayan kişinin ruh sağlığı da olumsuz etkileniyor. “Karantina ne kadar sürecektir?”, “Temel ihtiyaç maddelerini temin etmede sıkıntı yaşar mıyım?”, “Hastalığa yakalanırsam sağlık hizmetlerinden nasıl yararlanacağım?”, “Salgınla bozulan ekonomik dengeler ne gibi olumsuzluklara yol açacak?” gibi birçok cevabı belirsiz soru zihinleri meşgul edi-

yor. İnsanoğlu için en büyük korku kaynağı ölümdür. Tüm korku ve gerilim filmlerinin ana teması biliyorsunuz karakterlerin teker teker ya da topluca bir felaket sırasında ölmesi ya da öldürülmesidir. Hatta filmi seyrederken içimizden “Oraya gitme!” diye geçirdiğimiz çok olmuştur. Oysa ki ölüm hepimiz için aynı zamanda inkâr edilemez bir gerçektir. Ölüm korkusu ile baş edecek yollar aramak, bilinmeyeni değişik senaryolarla bilindik kılmak... Bir yandan da çok korktuğumuz şeyin kaçınılmaz olduğunu bilmek çoğumuzu ölüm yokmuş gibi davranmaya iter. Son yıllarda işlenen temalardan biri de salgın hastalıkların ortaya çıkması ve insanları yok etmesidir. Filmin

sonunda hep kahramanlar çıkar ve kalan insanları kurtarır. Bugün yaşadığımız ise korkmamız için çekilen filmlerin gerçeğe dönüşmesidir. 2020 Aralık ayından bu yana bu hastalığın dünyaya yayılmasına tanık olduk. Üstelik 21. yüzyıl bilişim çağında dünyanın nereden ise her yerinde olup biten olaylar hızla bize ulaşır hale geldi. Aslında her olayda olduğu gibi insanları dehşete düşüren ve ilgi çeken haberler daha hızlı yayıldı. Biz ise tüm negatif haberleri, “felaketleştirilmiş” görüntüleri çok hızlı bir şekilde öğrenir olduk. Bu da tabii ki hepimizi çok korkuttu. Üzerine de yasaklar eklendi. Artık bugün yaşadığımız problem sokağımızı, şehrimizi, ülkemizi değil tüm dünyayı

değiştirdi. Sanırım hepimizi korkutan en önemli şey bunun bir film senaryosu olmadığıdır. Koronavirüs salgını tüm hayatımızı değiştirmiş durumda. 21. yüzyılda bilişim ve uzay çağında görünmez bir güç hayatlarımızı altüst etti ve etmeye devam ediyor. Psikolojik olarak hepimiz olumsuz bir şekilde etkilendik. Bizi korkutan ve fobi haline gelmesini sağlayan şey yaşanan olayı “felaketleştirmek” ve baş edemeyeceğimiz bir olay olarak algılamaktır. Tüm medya araçları da bugüne kadar ne yazık ki bu “felaketleştirmeye” hizmet etti. Bazı insanlar çok daha fazla etkilenmiş durumda ve sanırım bu salgın literatüre “koronafobi” gibi bir terim eklenmesine yol açacak. Özellikle bu durumdan çok olumsuz etkilenen insanlarda kaygı hastalığı da dediğimiz anksiyete bozukluğu ya da aşırı bulaşma takıntısıyla çok fazla temizlik yapma gibi belirtilerle giden obsesif kompulsif bozukluk görülebilir. Çoğu zaman aşırı kaygı duygusuna, zihinde kaygıyı tetikleyen felaket senaryoları

ve bunların sonucunda ortaya çıkan çarpıntı, sık nefes alma, terleme gibi bedensel belirtiler de eşlik eder.

“KAÇ YA DA SAVAŞ” İnsanlar koronavirüsün ortaya çıkardığı kaygı ile baş etmek için neler yapmalı?

Duygularımızı ortaya çıkaran, olaylar karşısında ne düşündüğümüzdür. Yani yaşadığımız olayı nasıl yorumladığımızdır. Salgının fobi noktasında yoğun kaygı yaratmasının sebebi kişilerin hastalıkla baş edemeyecekleri ve öleceklerini düşünmeleridir. Düşünün her an bir yerden size mikrop bulaşıyor ve hastalanıp acı çekip ölüyorsunuz. Kim bu hastalığı bu şekilde yorumlarsa “Korona, ölümdür.”; üstelik de tehlike her an her yerden gelebilir. Yoğun korku hissi sonucu stres hormonlarının salgılanması ile çarpıntı, terleme, titreme, tansiyon yükselmesi gibi bedensel belirtiler ortaya çıkabilir. Bu insanoğlu ile beraber tüm canlılarda da olan hayatı tehdit eden

durumlar için “Tehlike altında kaç ya da savaş” programının bir sonucudur. Asansör fobisi gibi kişi her asansöre bindiğinde asansörün düşeceği düşüncesi ile korku atağı geçirir ve asansöre binemez. Salgın konusuna gelirsek, tabii ki kimse yüzde yüz ölmeyeceğimizin garantisini veremez. Ama şunun garantisini verebilirim ki salgından ölmek de bir gün öleceğiz.

Burada birinci basamakta en önemli nokta doğru bilgi edinmeyi sağlamaktır. Bugünkü bilgimize göre; Nihayetinde virüs bulaşmış 100 kişinin 80’i hiçbir şikayeti olmadan geçiriyor, 15’i basit grip belirtileri ile 5’i ise zatürre olup ağırlaşırsa yoğun bakıma ihtiyaç duyuyor. 500 hastadan 1’i ölüyor. Ölecekse de yaşlı olacaksınız, ciddi kronik bir hastalığınız olacak, bağışıklık sisteminiz iyi çalışmayacak vs. Ölmeniz de garanti değil, bu arada iyi bir tedavi ile iyileşme olasılığınız da oldukça yüksek. İşte bu veriler gerçek bilimsel veriler.

Ayrıca bildiğimiz birçok başka işimize yarayacak bilgi mevcut. Sağlıklı beslenme, spor yapma, düzenli uyku, hastalığı daha kolay yenmek için çok önemli silahlar. Bu söylediklerim size sağma gelebilir. “Durum böyle ise neden felaket senaryoları sosyal medyada uçtu?” diyebilirsiniz. Burada asıl mesele virüsün yayılma hızını yavaşlatmaktır. Evet çok bulaşıcı bir virüs. Şöyle basit bir örnek verebiliriz: 50 kişilik yemeği 500 kişi yemeğe kalkarsa ne olur? Yani sağlık sisteminin kaldıramayacağı sayıda kişi aynı anda hastalanırsa ne olur? Di-

ğer bazı ülkelerde gördüğümüz tabloda işte bu oldu. Yani mevcut hasta sayısı sağlık sisteminin çökmesine yol açtı. Bu bizim de başımıza gelebilir mi? Alınan önlemlere uyarsak tabii ki gelmez. Bu bilgiler ışığında sanırım artık felaket gibi görünmüyordur. Yine de anksiyetenizi kontrol altında almakta zorlanıyorsanız bir koltuğa oturun ve en son ne zaman kendinize ve ailenize bu kadar zaman ayırabildiğinizi düşünün. *"Evet hastalanabilirim ama çaresiz değilim. Kendime ve yakınlarıma iyi bakarak, doktora başvurarak, gerekli tedaviyi yaparak tabii ki hayatta kalabilirim."* Öleceğim düşüncesi ile korkuya teslim olmak mı, yoksa zamanı fırsata çevirmek mi? Mutlaka kendimize bu soruyu soralım. Bu salgının ortaya çıkardığı evde izole hayatı olumlu şekilde nasıl geçirir ve nasıl kazançlı çıkabiliriz buna bakalım. Hâlâ işin içinden çıkamıyorsanız lütfen Sağlık Bakanlığı'nın kurduğu online psikiyatri hizmetinden faydalanın. Özellikle büyük şehirde yaşıyorsanız yoğun koşuşturma sırasında görevlerimizi yerine getireceğiz diye çabalamaktan gerçekten bizim için neyin ve kimin önemli olduğunu düşündüğümüzü sanmıyorum. İşte bugün bunun tam sırası. Bildiğimiz gerçekler: Evinizde ve güvendesiniz; o zaman uzun zamandır yapmak isteyip ertelediğiniz neler var? Ailece mutfakta yemek yapmak, çocuklarınızla vakit geçirmek, ertelediğiniz okumak istediğiniz kitabı okumak, filmi seyretmek gibi... Bu mola sadece bize değil tüm dünyaya aslında nelerin daha önemli oldu-

ğunu hatırlatması açısından çok önemli.

FELAKET HABERLERİ PANİĞİ TETİKLİYOR.

Bunun sebebi biraz önce anlattığım gibi sosyal medyada felaket haberlerinin çok hızlı bir şekilde yayılması ve sadece ölüm haberlerinin çok fazla dolaşması. İnsan zihninin algı biçimi böyledir, neyi en çok konuşursanız o kısım sürekli akılda kalıcı olur. Biz de yaklaşık dört aydır dünyanın değişik yerlerinden hastalık haberleri alıyoruz ve hastalığın yayılmasının felaket olduğuna dair yorumlar duyuyoruz. Bundan korkmamız ya da panik duygusu yaşamamız doğal.

BELİRSİZLİK KORKUTUR

İnsan için en korkutucu şey bilinmeyendir. Bu virüs ve onun getirdiği her şey bizim için yabancı ve virüse karşı baş edebilmek için bize söylenen malzemeleri almak ve stoklamak bizim kendimizi daha güvende hissetmemizi sağlıyor. *"Ölümden korunmak"* dediğimizde tabii ki bu malzemeleri tedarik etmek ve stoklamak önemli hale geliyor. Ya biterse? Sorusu insanların korktuğu başka bir konu haline geliyor.

İtalya'nın başına biz sağlıkçıların en çok korktuğu şey geldi. Bir anda hastalanan insan sayısı çok fazla olduğu için sağlık sistemi bu hastaları kaldıramadı ve yeterince iyi sağlık hizmeti verilemedi. Dahası çok yoğun çalışma saatleri ve fazla miktarda virüsle karşılaştıkları için çok sayıda sağlık çalışanlarını kaybettiler. Dünyada haberleşmenin bu ka-

dar hızlı olması diğer ülkelerde özellikle uzak doğu ülkelerinde yaşanan yayılma ve sonuçlarına rağmen İtalya'da yaşananlar belki de *"Benim başıma gelmez"* algısı ile ya da *"Ölümü inkar etme"* ile açıklanabilir. İtalya'da bu kadar hızlı yayılmasının sebeplerinden biri, okullar tatil edildikten sonra gençlerin sokaklara dökülmesi oldu. Tabii ki toplumsal olarak ciddi sıkıntı yaşadılar. Pandemi sonrasında sıra yaşanan olayların ardından ortaya çıkacak psikolojik yaraları sarmaya gelecek. İnşallah sonrası için gerekli tedbirleri hep beraber alırız.

PANDEMİ SONRASI DA SARILMAK TEDİRGİN EDECEK

Birçoğumuz gün içinde mikrop bulaşma korkusu ile gereğinden fazla el yıkamaya fazla deterjan ya da çamaşır suyu kullanmaya başladık bile. Biz Türk toplumu olarak dokunmayı severiz. Sev-gimizi dokunma yolu ile ifade ederiz. Pandemi sonrası sanırım tekrar sarılmak veya öpüşmek uzun bir süre bizi tedirgin edecektir.

MEDYANIN ETKİSİ

Çok fazla bilgi kirliliği var ve bu da bizim çok fazla yanlış bilgiyi doğruymuş gibi algılamamıza neden oluyor. Medya özellikle izleme oranlarını arttırmak için felaket haberlerini ya da örnekleri daha fazla kullanır. Bu da tabii ki özellikle tedavi için ya da hijyen açısından yanlış bilgilendirir. Kendimizi koruduğumuzu zannederken korunmamamıza hem de kafa karışıklığı içinde yoğun korku ve çaresizlik hissine yol açar.

EBEVEYNİN KAYGISI ÇOCUĞA GEÇER

Çocuklar neyden ne kadar korkacaklarını ya da olaylara nasıl tepki vereceklerini ebeveynlerini seyrederek taklit yolu ile öğrenirler. Eğer ebeveyn çok kaygılı bir yapıya sahipse sürekli dışarıdan gelecek birtakım risklere karşı çocuğunu uyarırsa ya da mikrop bulaşacak gibi bir takıntı ile sürekli temizlik yapıyorsa tabii ki ebeveyn ile beraber çocuklar da geçmişten öğrendikleri şekilde aşırı korku tepkisi vererek bu olayı karşılarlar. Bu sebeple çocuklarımıza makul bir şekilde yaşına uygun olarak neden dışarı çıkamayacaklarını anlatmalıyız. Anlatırken de mutlaka biz sakin olmalıyız.

Ailelerin çocuklarıyla birlikte koşturma olmadan geçirecekleri zaman, evde ortak bir yaşam oluşturma, birlikte yemek yapma, bulaşık yıkama, sorumlulukları paylaşma vs. çocukları ebeveynlere yakınlaştırır ve birbirlerini daha iyi tanıma ve anlamalarını sağlar. Bunun yanında içeride kapalı kaldıkları süre boyunca da normal rutin hayatlarına devam etmeleri için çaba harcamak gerekli. Uyku-uyanıklık döngüsünün bozulmaması önemli, iletişim araçları ve bilgisayarlarla müze gezisi gibi birçok sanal etkinlik yapmak mümkün. Çocuklar bu süreyi keyif alacakları hobileri yapmak, kitap

okuma alışkanlıklarını geliştirmek ve ebeveynleri ile sıcak ve yakın ilişki kurmak için kullanabilirlerse bu altın değerinde bir hediye olur.

KAYNAKLAR İHTİYAÇLAR İÇİN HARCANABİLİR

Bu salgından önce dünya gündeminde sürekli insan eli ile oluşturulmuş felaket haberleri duyuyorduk. Savaşlar, açlık, terör saldırıları... Dünyanın kirlenmesi, hayvan ve bitki örtüsünün yok oluşu... Tüm dünyanın bir anda durmasını sağlayan bu kocaman mola hayatın ne kadar değerli olduğunu bize hatırlattı. Başka ülkelerdeki can kayıplarına üzüldük. İyi dileklerde bulunduk, dua ettik ve de yardım eli uzattık. Bu süre zarfında duran sanayi sebebi ile hava kirliliği azaldı. Sular temizlenmeye, doğa kendisini tamir etmeye başladı.

Tüm bunların yanında evlerine kapanan insanlar çok uzun süre aslında birçok şeye ihtiyaç duymadan da yaşanabileceğini tecrübe ettiler. Bu deneyimin günümüz tüketim toplumlarında ihtiyacı olmayan eşyaları zevk için alan ve bunu ihtiyaç zanneden insanlar için yeni bir tecrübe olduğunu düşünüyorum. İnşallah bu deneyim bilgiye dönüşür ve tüketim hızı azalarak kaynaklarımızı daha gerekli şeylere, ihtiyacı olan insanlara aktarmakta kullanabiliriz. Toplumsal olarak,

tüm insanların aslında birbirine değil ortak düşmanlara (açlık ve hastalıklar gibi) karşı birlikte hareket etmesi gerektiği politika yapıcılar tarafından da daha iyi anlaşılır umarım.

UZM. DR. ARZU ÇİFTÇİ DEMİRCİ KİMDİR?

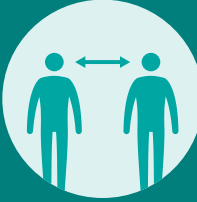
1972 yılında Kars'ta dünyaya gelen Uz. Dr. Arzu Çiftçi Demirci, 1996'da Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu. 1996-2002 arası Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ihtisasını tamamladı. 2002-2009 yılları arası 70. Yıl Fizik Tedavi Eğitim Araştırma Hastanesinde Konsultasyon Liyazon Psikiyatrisi alanında çalıştı. 2009'dan bu yana Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi ÇEMATEM Koordinatörlüğü görevini yürütüyor. 2019 yılından bu yana Erenköy Tuzla Bahar Rehabilitasyon Merkezi Koordinatörlüğünü sürdürüyor. Ayrıca madde bağımlılığı alanında da çalışmaları bulunuyor.

Kaynakça: <https://www.yesilay.org.tr/tr/makaleler/koronafobi-virusten-daha-hizli-yayiliyor>

KORONAVİRÜS'Ü TEDBİRLER YENER.

Maskeni
doğru tak.

Mesafeni
koru.

Ellerini
sık sık yıka.

Elinle yüzüne
dokunma.

Bilgi için: www.saglik.gov.tr

T.C. SAĞLIK
BAKANLIĞI

Sudoku

8		5		4	2		3	1
7	6		3	5		9		
	4	3	6		8		2	7
3	5	9		2	6	7	1	
		4	9		5	8		3
6	7		4		3		9	5
5	3		2	6	4	1	8	
		1			9			6
9		6	1		7	4	5	2

ÇÖZÜMÜ: GELECEK SAYIDA BULABİLİRSİNİZ

1	8	3	2	9	6	5	4	7
4	9	2	7	8	5	3	6	1
6	5	7	4	1	3	9	2	8
8	7	1	6	3	2	4	9	5
9	6	5	1	7	4	2	8	3
3	2	4	8	5	9	7	1	6
7	4	8	3	2	1	6	5	9
5	3	6	9	4	8	1	7	2
2	1	9	5	6	7	8	3	4

27. SAYI ÇÖZÜMÜ

TSK YARARINA FAALİYET GÖSTEREN VAKIFLAR

TSK ELELE Vakfı
www.elele.org.tr
Tel : 0 312 431 99 36

TSK Güçlendirme Vakfı
www.tskgv.org.tr
Tel : 0312 468 87 88

TSK Mehmetçik Vakfı
www.mehmetcik.org.tr
Tel : 0 312 284 19 70

TSK Dayanışma Vakfı
www.tskdv.org.tr
Tel : 0 312 448 13 11

TSK Eğitim Vakfı
www.tskev.org.tr
Tel : 0 312 231 21 10

ORTAKLARIMIZ VE İŞTİRAKLERİMİZ

TÜRKTRUST Bilgi İletişim ve Bilişim Güvenliği Hiz. A.Ş.

Bilgi, iletişim ve bilişim teknoloji, bilişim güvenliği ve elektronik imza ile elektronik kimlik (Sertifika) sağlayıcı alanlarında faaliyet göstermek üzere, 02 Ağustos 2004 tarihinde kurulmuştur.

TSK MEHMETÇİK VAKFI Sigorta Aracılık Hizmetleri Ltd. Şti.

Türk Silahlı Kuvvetleri yararına faaliyet gösteren üç vakfın birlikte kurduğu ferdi kaza, emeklilik, konut, kasko, sağlık, işyeri ve deprem sigortası branşlarında faaliyet göstermek üzere 07 Mayıs 1999'da kurulmuştur.

TÜRKTIPSAN Sağlık Turizm Eğitim ve Ticaret A.Ş.

Türk Silahlı Kuvvetleri yararına faaliyet gösteren beş vakıf tarafından sağlık, otomotiv, petrol, eğitim, ticaret ve turizm alanlarında faaliyet göstermek üzere kurulmuştur.

GÜLSAV Pazarlama Dağıtım A.Ş.

Türk Silahlı Kuvvetleri yararına faaliyet gösteren beş vakfın ortak iştirakidir.

TSK ELELE VAKFI

BANKA BAĞIŞ HESAP NUMARALARI

Bağışlarınızın, vakfımıza ulaştığının tarafınıza bildirilmesi için, isim ve adres bilgilerinizi mutlaka işlemi yapan kişilere belirtiniz.

Ziraat Bankası

Başkent Ankara Şube (TL)

IBAN: TR25 0001 0016 8339 0259 9051 89

Vakıf Bank

Ankara Kolej Şubesi (TL)

IBAN: TR15 0001 5001 5800 7288 7745 45

Halkbank

Ankara Küçükesat Şube (TL)

IBAN: TR29 0001 2009 2160 0016 0000 13

ING Bank

Ankara Cebeci Şube (TL)

IBAN: TR32 0009 9005 0505 0500 1000 06

Türkiye İş Bankası

Ankara Şube (TL)

IBAN: TR55 0006 4000 0014 2006 0000 00

Frankfurt Şube (EURO)

IBAN: DE74 5023 0600 0044 0000 08

Yapı Kredi

Ankara KüçükEsat Şube (TL)

IBAN: TR47 0006 7010 0000 0001 0000 01

TEB

Ankara Meşrutiyet Caddesi Şube (TL)

IBAN: TR77 0003 2000 1050 0000 0307 96

Akbank

Ankara KüçükEsat Şube (TL)

IBAN: TR49 0004 6001 0188 8000 0661 82

Garanti Bankası

Ankara Anafartalar Şube (TL)

IBAN: TR28 0006 2000 7110 0006 2994 31

Şekerbank

Gaziosmanpaşa Şube (TL)

IBAN: TR50 0005 9019 5013 0195 0025 54

